ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5806 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 22 / 7 ՄԱՐՏ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 30 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1322 ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5806

درعلیه‌ده غلطه‌ده [illegible] اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Պոլիս, Ղալաթիա, Քամանճը փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փօստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Փօստատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան։

20 ՓԱՐԱ 20

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ

Հիւանդանոցի անշարժ կալուածներուն մատակարարութիւնը կատարելու եւ զանոնք աւելի հասութաբեր դարձնելու պաշտօնով կազմուած Ցանձնաժողովը, թէեւ կարճ ժամանակէ մը ի վեր գործի գլուխ անցած, կը խոստանայ կարեւոր օժանդակ մը ըլլալ Հոգաբարձութեան, որուն կողմէ ընտրուած է, եւ արդարացնել իր վրայ դրուած ակնկալութիւնները՝ նիւթական օգտակարութեան տեսակէտով ի նպաստ Հիւանդանոցին։

Այդ մարմինը որուն կ'անդամակցին վաճառականներ ու ճարտարապետ մը, —գործնական մարդիկ ամէնքն ալ,— չի բաւականանար չորաթական նիւթեր գումարելով Հիւանդանոցի գրասենեակին մէջ, այլ անձամբ կ'երթայ աչքէ կ'անցընէ կալուածները որոնք, մեծ մասամբ, կա՛մ փլփլկած շէնքեր են եւ կամ բանի մը չծառայող գետիններ, ու զանոնք նորոգելու, հասութաբեր դարձնելու համար կը խորհի եւ կը կարգադրէ հարկ եղածը այնպէս՝ ինչպէս պիտի ընէր կալուածատէր անհատ մը իր սեփական ստացուածքներուն համար։ Արդէն իսկ, առաջին ուսումնասիրութեամբ մը, համոզում գոյացուցած է թէ լաւագոյն է վաճառել այդ անպէտ գետինները ու շէնքերը՝ գոյանալիք գումարով գնելու համար հասութաբեր կալուածներ։

Իսկ ինչ որ Ցանձնաժողովին որոշմանց մէջ ամէնէն աչքառուն է, Կ. Պոլսոյ բոլոր արուարձաններուն մէջ մէյմէկ ներկայացուցիչ ունենալու որոշումն է, որոնք տեղւոյն վրայ պիտի հսկեն Հիւանդանոցի անշարժ կալուածներուն վրայ. անոնց վարձակալութեանը, նորոգութեանը, վարձքերու գանձմանը մասին հսկողութիւն ընելով մօտէն։

Տարակոյս չկայ որ, այս գործնական կարգադրութիւնները հետզհետէ իրագործուելով՝ իրենց բարերար արդիւնքները պիտի ունենան եւ Հիւանդանոցը՝ իր կալուածներէն այսօր ստացած համեմատաբար փոքր գումարէն շա՛տ աւելին պիտի ստանայ յառաջիկային, մանաւանդ որ այդ Հաստատութեան սեփականութիւնը եղող ո՛չ մէկ գետին կամ շէնք երեսի վրայ կամ անհատի մը ձեռքը մնացած չպիտի ըլլայ, կանոնաւոր արձանագրութեանց եւ ամբողջ մատակարարութեան մը շնորհիւ։ Ու այս նպաստաւոր կացութեան անուղղակի հետեւանքը կրնայ ըլլալ՝ Հիւանդանոցին կալուածներ կտակելու տրամադրութեան ընդհանրացումը, տեսնուած պատեհաւորութեան առջեւ։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գլխաւոր որոշումներէն մէկն էր այս կալուածական Ցանձնաժողովին կազմութիւնը, որուն պէտքը զգացուած էր։ Իրենք, Հոգաբարձութեան յարգելի անդամները, որքան ալ մեծ անձնուիրութեամբ նուիրեն իրենց ժամանակն ու աշխատութիւնը, չընկրկելով որ եւ է յոգնութեան առջեւ ու նոյն իսկ նիւթական զոհողութիւններ ալ ստանձնելով, չեն կրնար լիովին հասնիլ Հիւանդանոցի նման մարդասիրական մեծ հաստատութեան մը բազմապահանջ պէտքերուն, եւ օժանդակ մարմիններու աջակցութեանը կը կարօտին, միշտ իրենց վերապահելով վերին հսկողութիւնը։ Տիկնանց խնամակալութեան մը կազմութենէն ետքը, որ այնքան օգտակար կը դառնայ պաշտօնապարտներուն, կալուածական Ցանձնաժողովի մը կազմութիւնը ո՛չ նուազ գոհունակութիւն պատճառելու հանգամանք ունի։

Դրամական նպաստը եւ օժանդակութիւնը որ զանազան առիթներով կ'ըլլայ Հիւանդանոցին՝ օգտաւէտ արդիւնքը չպիտի տար, եթէ ամէն կերպով վստահելի Հոգաբարձութիւն մը առանձնած չըլլար Հիւանդանոցին վարչութիւնը, եւ եթէ՝ ի պահանջել հարկին օժանդակ մարմիններ իրենց աջակցութեան բաժինը չնուիրէին, երբ կոչում կ'ըլլայ իրենց, այն անկեղծ զգացումով թէ ամէն հայ անհատի պարտականութիւնն է դրամով կամ աշխատութեամբ ծառայութիւն մը մատուցանել Ս. Փրկչեան հաստատութեան։

Կալուածներու արդիւնաւորման համար սկսուած ձեռնարկութիւնը, բարեյօժար ու ձեռնհաս անձերու կողմէ, դրական ապացոյց մըն է այդ զգացման գոյութեանը որ իր բարոյական նշանակութիւնն ալ ունի՝ նիւթականին հետ։

Տ. Ա.

ՎԱՐԴԱՊԵ՞Տ ԹԷ ՔԱՀԱՆԱՅ

Ցայտնի է թէ մեր եկեղեցականութիւնը երկու գլխաւոր դասակարգ ունի, այն է կուսակրօն քահանայութիւնը եւ ամուսնացեալ քահանայութիւնը։ Սակայն զարմանալին սա է թէ առաջին դասակարգը քիչ բացառութեամբ վանքերու եւ դպրեվանքներու մէջ բաւական երկար տարիներէ մարզուելէ եւ ուսումնառու ըլլալէ յետոյ միայն կարող կ'ըլլայ իր սպասած պաշտօնին գլուխը անցնելու։ Իսկ վերջինը ընդհանրապէս լոկ ժողովրդեան համարումը շահելով, եւ հազիւ հասարակ ընթերցանութիւն մը գիտնալով անգամ կարող կ'ըլլայ քահանայ ձեռնադրուելու։

Միթէ քահանայի մը գործը վարդապետի մը գործէն աւելի՞ թեթեւ է։ Բնական է թէ, քահանաները կամ վարդապետները լոկ եկեղեցիի մէջ պատարագ մատուցանելու, եկեղեցական արարողութիւններ կատարելու համար միայն չէ որ ձեռնադրուած են, այլ անոնք ունին առաւել անհրաժեշտ պարտաւորութիւններ, այն է վերջ տալու ըստ եկած անհամաձայնութիւններուն, ժողովուրդը հովուելու, վերջապէս կատարելութեան տիպար մը, օրինակ մը հանդիսանալու ժողովուրդին։

Արդ՝ այս պարտականութիւններէն մեծ մասը որո՞ւ կը պատկանի. վարդապետի՞ն թէ քահանայի՞ն։

Անշուշտ եթէ մանրակրկիտ կերպով քննելու ըլլանք խնդրոյն ամէն պարագաները, հաւանական պիտի ըլլայ հետեւցնել թէ անոնց մէկ մեծ մասը քահանային միայն կը պատկանի։ Ինչո՞ւ։

Ա. Որովհետեւ քահանան ամէն ժամ շփման մէջ ըլլալով ժողովրդեան ամէն մէկ դասակարգին հետ, բնականաբար ինք վարդապետէ մը աւելի պէտք ունի հմտութեան՝ իր պաշտօնին կիրարկման մէջ։ Օրինակի համար, եթէ երբեք ընտանեկան որ եւ է անհամաձայնութիւն ծագի ժողովուրդին մէջ, քահանան է որ կրնայ իրազեկ ըլլալ անոր ներքին սկզբնապատճառներուն, եւ վարդապետէ մը աւելի դիւրութիւն ունի իր ժողովուրդին հոգեբանական վիճակը ուսումնասիրելու մէջ, որովհետեւ կուսակրօն մը չի կրնար մտնել ընկերային ամէն խաւերու մէջ. ընդհակառակը քահանան մի՛շտ հոն է, իր ժողովուրդին մէջ, անոր քովիկը եւ կրնայ գիտնալ ընտանիքին մէջ անցած դարձած ամէն բան։

Բ. Որովհետեւ ամուսնական խնդիրներու մէջ գլխաւոր գործօնը քահանան պիտի ըլլայ, քանի որ կուսակրօնի մը առջեւ ժողովուրդը կը վարանի պարզել ամէն գաղտնիք։

Գ. Որովհետեւ հո՛ն, ուր եկեղեցի մը կայ, անպատճառ քահանայ մըն ալ կը գտնուի, հետեւաբար այդ եկեղեցիին պատկանող հայ հասարակութիւնը քահանան պիտի ճանչնայ իբրեւ իր առաջնորդը, իբրեւ ոչ-պարզ մահկանացու մը, իբր խոստովանահայր մը։

Արդ մեր ճանչցած ագէտ ու անտաշ քահանաները պիտի կրնա՞ն անթերի կերպով կատարել վերոյիշեալ պարտականութիւնները.—բնականաբար ո՛չ։

Այս տողերը կարդալով քահանաները պիտի զայրանան մասամբ եւ ցաւ պիտի զգան, բայց կը խնդրեմ որ զարգացեալները սա տողերուն հանդիպած ատեն չցաւին. թո՛ղ անուսները եւ ագէտները միայն ցաւին։ Այժմու վիճակին մէջ կը տեսնենք թէ ընդհանրապէս շատ անգէտ քահանաները ընկերային տեսակէտով գրեթէ ստորին վիճակ մը կը ներկայացնեն։ Ինչո՞ւ այսպէս ըլլայ. միթէ հայ համայնքին արատ մը չէ՞ իր հովուին այս ինկած վիճակը. եւ դարձեալ այս տխուր իրողութիւններուն շարժառիթը իրենց ագիտութիւնը եւ անկենցաղագէտ վարմունքը չե՞ն միթէ։

Ինչու դարման մը չի խորհուիր քահանայական այս տխուր վիճակին. ժողովուրդը այնպէս գաղափար գոյացուցած է թէ քահանան կը փափաքի քահանայ ըլլալ՝ լոկ հանգիստ եւ անդորր կեանք մը վարելու հեռանկարէն շլացած, եւ ժողովրդեան այս կարծիքն ալ մասամբ արդարացի չէ՞, քանի որ փորձուած իրողութիւն մըն է թէ քահանաներէն շատերը իրենց աշխարհականութեան մէջ նիւթական անձուկ վիճակի մը մէջ գտնուած ըլլալով, պարտաւորուած են քահանայ ըլլալ, պարզապէս իրենց այդ վիճակին բարւոքման համար։

Շահախնդրութիւն, ահա բառ մը որ կարծես ներկայ քահանայութեան հարազատ եւ բնորոշ յատկանիշն ի վեր կը հանէ։ Քահանաներու այս անվայել ու շահամոլ ընթացքը պատճառ պիտի ըլլայ բիւրաւոր թշուառութիւններու։ Ժողովուրդը տակաւ կ'օտարանայ Եկեղեցիէն, կը կորսնցնէ Եկեղեցիին հանդէպ ունեցած իր բովանդակ սէրն ու համակրանքը։ Այլեւս չուզեր կարեւորութիւն տալ եւ հաւատք ընծայել եկեղեցական նուիրական աւանդութեանց ու պաշտամունքներուն։

Տեսէ՛ք որքան աղիտաբեր հետեւանք կ'ունենայ քահանայի մը ագիտութիւնը, որու զարգացմանը մասին կարեւորութիւն ընծայուած չէ ցարդ։

Արդ ուրեմն ո՞ր աւելի զարգացեալ պէտք է ըլլայ։ Վարդապե՞տը թէ քահանան. կարծեմ բաւական եղաւ հետեւցնելու թէ քահանայի մը զարգացումը աւելի քան վարդապետինը կարեւոր է։ Արդ ինչո՞ւ չունենանք մասնաւոր դպրոցներ կամ թէ ընծայարաններ քահանաներու յատուկ, ինչո՞ւ անհոգ մնանք անոնց զարգացման մասին, ինչո՞ւ ագէտ առաջնորդներ ունենանք, քանի որ այսօր ժողովուրդին ագիտութիւնը կ'ողբանք եւ անոր դարմանումին համար միջոցներ կը խորհինք, որոնց առաջինն է ունենալ եւ զարգացեալ քահանաներ հասցնելը։

Վ. Ս. ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Տիարպէքիրի Խառն Ժողովին նախագահը՝ Յովսէփ էֆ. Գազազեան իր մահկանացուն կնքեց յուն. 15 չորեքշաբթի գիշեր, խոր սուգի մէջ թողլով Գազազեան ծանօթ գերդաստանը՝ մասնաւորապէս, եւ Տիարպէքիրի ժողովուրդը՝ ընդհանրապէս։

Ողբացեալը իր հմտութեամբ, վարչագիտութեամբ, ազգասիրութեամբ, բարեգործութեամբ, կալուածատիրութեամբ եւ մեծ հարստութեամբ ո՛չ միայն հանրածանօթ էր քաղաքիս հայ համայնքին, այլ նաեւ օտար հասարակութեանց՝ զանազան նահանգներու մէջ ալ։

Իր բարեգործութիւններէն միայն մէկ հատը յիշենք, որ բաւական պիտի ըլլայ լուրջ գաղափար մը կազմելու իր մասին։ Անձնական ծախքով՝ իր ծննդավայրը Մարտինի մէջ փուռ մը շինուած էր, ուսկից օրական 200 օխա հաց կը բաժնուէր կարօտեալներուն անխտիր, եւ ատիկա շարունակուեցաւ մինչեւ իր մահուան օրը։ Գաւառացի հարուստի մը համար այսչափ աւելի մեծ բարեգործութիւն չկայ, կարծեմ։

Հանգուցեալը բնիկ Մարտինցի՝ 90 տարեկան, պարկեշտ ընտանիքէ մը սերած, երիտասարդ հասակին մէջ կը գաղթէ Տիարպէքիր՝ իր կրտսեր եղբօր Ճատապեանին հետ. հոն իրենց անձնական ջանքերով եւ բախտին նպաստաւոր մէկ ժպիտովը կարող կ'ըլլան մէկ քանի տարիէն, ոսկերչութեան շնորհիւ, տէր ըլլալ կալուածներու։ Հետզհետէ կառավարական կարեւոր պաշտօններ ալ կը վարէ։

Յովսէփ էֆ. Գազազեան ուշիմ եւ վարչագէտ, կը յաջողի հանրութեան համարումը գրաւել եւ Վեհափառ Սուլթանին շնորհներուն ալ արժանանալ. այսպէս յաջորդաբար կը պատուուի զանազան աստիճաններով եւ պատուանշաններով. ունէր Բալայի աստիճան եւ երկրորդ կարգի Օսմանիէ ու երկրորդ կարգի Մեճիտիէ եւ այլ. ուրիշ պատուանշաններ։ Ինք հայ-կաթոլիկ հասարակութենէն՝ եկեղեցիի նախանձախնդիր մէկ անդամը ըլլալով, Լեւոն եւ Պիոս Պապերէն ընդունած էր երեք պատուանշաններ, ի վարձատրութիւն բազմաթիւ ծառայութեանց, զորս մատուցած է նոյն Եկեղեցիին։

Յուղարկաւորութիւնը եւ թաղումը կատարուեցաւ շատ հանդիսաւոր կերպով, որուն ներկայ էին քաղաքիս թէ՛ պաշտօնական եւ թէ՛ անպաշտօն անձնաւորութիւնները, ի մէջ այլոց Վալի. Կուսակալին կողմէ Հոքիւզ-Պիւլէյրաֆ էֆ.ն, կուսակալին օգնական՝ Մինա էֆ., Հայ-Լուսաւորչական ծանօթ անձինք, անգլիական եւ ֆրանսական հիւպատոսները՝ իրենց թարգմաններով, գերմանացի բժիշկներէն Տօքթ. Նափ եւ օգնականը, Տօքթ. Հէլլաւէճեան եւ Աւագեան էֆ.ները, զինուորական բժիշկներ, հարիւրապետ մը եւ ոստիկան-զինուորներ, որոնք բարեկարգութեան կը հսկէին։ Առանձինն ալ ներկայ էին Քաղդէացւոց եպիսկոպոսը, Ասորի-Կաթոլիկներու եպիսկոպոսը եւ լատին կղերականներ, Բողոքականաց քարոզիչը եւն. եւն.։

Հայ-Հռոմէականաց եկեղեցին, բակը, փողոցները եւ տանիքները լեցուած էին անհուն բազմութեամբ մը։ Հանգուցեալին հինգ այլազան պատուանշանները թաւիշէ բարձիկի մը վրայ կը կրէր դեղագործ Յակոբ էֆ.՝ դագաղին առջեւէն։

Թուրքերէն լեզուով դամբանական մը խօսեցաւ Տ. Անդրէաս եպս. Չէլէպեան, արաբերէն լեզուով՝ Քաղդէացւոց եպիսկոպոսը։ Մարմինը ամփոփուեցաւ եկեղեցիին բակը, մասնաւոր դամբարանի մը մէջ։ Յիշատակի պաշտամունքը կատարուեցաւ յաջորդ կիրակի օրը եւ վայելուչ ու տխուր հանդէս մը սարքուեցաւ։

ԱՐԱՄ

Տիարպէքիր

ՕՏԱՐ ԻՋԵՐ

ՄԵՆԵՐԳՆԵՐ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

ՎԵՐՋԱՑՈՂ ՕՐԸ

...Պչրանքներու ծածկոցներուն հանգոյն կարմած ծառերու կատարներուն շուրջ, մայրամուտ արեւը, անփայլ, կը մարի, բաւական նուրբ մանեակներով։ Հեռո՛ւն դաշտերը գորշ լռութեան տակ վարդէ վէտվէտումներ ունին եւ յորդի դէզերը կը դանդաղին. մինչ բլրակները հորիզոնին ծայրը կամաց կամաց կը սքօղուին գեղեցիկ ու տարօրեն մշուշին տակ, որ կը համբուրէ զանոնք։ Երկուքնիս մէկտեղ պարտէզ իջանք, արքայամորերով լեցնելու համար կողովը։ Հոն խոշոր ու լայն առու մը կայ, ուր անոնք ջինջ վտակներ ունին։ Լոյսին մէջ տերեւները, մարմանդէ կանաչ պզտիկ լուսամփոփներ են ու արեւուն դիմաց պտուղները թափանցիկ են, կարծես բեհեզէ կերտուած։ Վարդի խոշոր կաթիլներ են գոգցես, որ պիտի իյնան ու տարածուին... Զանոնք կտրող ձեռքիդ շնորհալի շարժումներն են, կախկատուած կանաչին մէջ կորսուած։ Տժգոյն ու ծաղկազարդ գլխարկ մը ունիս, ու դուն իսկ քիչ մը վարդագոյն ես։ Մինչ երկինքը կը դիտեմ, դուն՝ չնչատութեանդ փոքրիկ շարժումը կը կատարես ու հազիւ կը բարձրացնես կոկորդդ, դէպ ի անհուն...
—Լա՛ւ, բայց չես աշխատիր, ըսիր ինծի այն ատեն։ Պէտք է լեցուի կողովը, ծա՛յլ...

Ու կ'երկնցնեմ բազուկս ճիւղերուն մէջէն ու կը սկսիմ քաղելու։ Այնքան յամրօրէն, փափկօրէն կը քաղեմ այդ փոքրիկ վարդ պտուղները, որպէս թէ հազիւ համարձակէի զանոնք փրցնել։ Խոտի շիւղ մը թառ թեզանիքիս վրայ եւ զայն առնելու ատեն ձեռքս փափկացաւ, քնքշացաւ։ Զատկաճճի մը կը թռչի կողովին եզերքէն, որուն մատներուս ծայրերովը միայն դպչելու համար անհուն խղճահարութիւններ ունին շարժումներս։ Ու ահա կը նշմարեմ շարժումներուս տարօրինակ քաղցրութեան մէջէն, ու կը զարմանամ, կ'ապշիմ... Արդեօք ստո՞յգ է ինչ որ կը կարծեմ, թէ քեզի էր որ ձեռքս կը հպէր, շօշափելով վարդ պտուղները, խոտին շիւղը հանելով, զատկաճճին բռնելով... Ու իրաւ ալ, պարտէզին մէջ ինծմէ եւ քեզմէ զատ ուրիշ մէկը չկար, այնպէս չէ՞... Չեմ կրնար ընդունիլ զգայականութիւն մը որ քեզմէ չի գար, ու չեմ կրնար ներգործելով շարժիլ բան մը որ քիչ մը քեզմով չըլլար...

—Ահա պիտի լեցուի կողովը, անո՛ւշս, նայէ գեղեցիկ բուրգը կը փայլի... Մատներուս ծայրը կը մնայ պտուղներու թարմ թոյրը։ Ու աչքերնիս կը բարձրացնենք դէպ ի վերջին ճառագայթները, որոնք կարծես ակռաւոր վարդէ շղթաներ կը տարածեն ու կը շարժեն կաղամախիները։ Մեր մօտը հորին ջուրին ցոլացումը կ'եռեւեփի, պատին վրայ կը վխտայ։ Տժգոյն ծիրանեգոյն [illegible] պտուղներու եւ տերեւներու թեթեւ թափանցկութիւնը հիմա պիտի մարի բոլորովին։ Այժմ, հաղարջներու դաշտին մէջ կանգնած ես։ Պարտէզին հոգին ես դուն։ Բերնիս կ'երկնցնես վերջին պտուղը, ու ես կ'ըմբոշխնեմ անով մեր սիրոյն ամէնէն ընտիր անուշակութիւնը։

...Բայց ահա աչքերդ կը մարին ու շրթներդ ամփոփուած են քիչ մը։

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳԸ

Զառիվայրերու վրայ, ճամբուն եզերքը փոքրիկ կոյծառիկներ կան... Քովէ քով յամրօրէն կը քալենք, անտառներու խորհրդաւոր ու սեւ կոյտին մերձաւորութենէն երկչոտ... Անտառին խորերը, իրիկունը, տպաւորիչ է։ Միջօրէին իսկ կը յուզէ մեզ՝ իր տարօրինակ կիսապայծառութեամբը եւ իր արեւի փոքրիկ բիծերով, որոնք կը վխտան ծառերու կոճղերուն վրայ։ Այդ իրիկունը, ատոնք ամէնքն ալ մանրանկար կանաչ նշոյլներ են, մարմանդին մէջ, որոնց սարսռուն երեւոյթը կը յուզէ մեր սիրտը քաղցրօրէն։ Պզտիկ անձկութեան պէս, որ կը ծփի մացառներուն մէջ, պզտիկ անձկութիւն մը, որ կը դարձնէ գիշերուան ծոցը... Գոգցես փոքրիկ կատուներու կանաչ աչքեր են՝ որ կը սլքտան, հեռո՜ւն, հեռո՜ւն, եւ որ բոլորովին չեն նայիր։ Ու մենք ալ կը մտածենք թէ մեր մէջ ալ տխուր փոքրիկ լոյսերու քանակութիւն մը կայ, որ մերթ կը յայտնուի անոնց պէս բաղձալու, տխուր կամ ոչ, մեր անծանօթ անկիւններուն մէջ...

* * *

Ո՜հ, երջանկութիւնը անշուշտ պարզ ու միակտոր լոյս մը չէ, որուն ճառագայթին տակ, տուն մը կարենանք ապաւինիլ։ Թերեւս ան ամէն կեանքի վրայ սփռուած պայծառութիւն է, ամէն կեանքի։

* * *

Այն խօսքերը, զորս պիտի ըսէինք այդ իրիկունը, կրնային հանճարեղ ըլլալ, բայց ոչ անկէ աւելի բան մը։ Ազուոր խօսքերը չենք հասկնար երբեք։ Որովհետեւ այսօրուանները նախապէս ըսուած բազմաթիւ խօսքեր կը պարունակեն, ուսկէ առաջուան հարցումներուն գաղտնամած պատասխաններու անհուն թիւ մը կը պարունակեն... Անոնք ալ, ուրեմն կը հասկնան թէ ատոնք են ամբողջ կեանքի չափը, բովանդակ կեանքը... Բայց այն վայրկեանէն —երջանիկ, տխուր կամ երկդիմի— որ է հաստատ ճշմարտութիւնը, ապաստանարանը... Եղանակաւոր սիւք մը, որ վայրկենաբար կը ցնցէ յորդի շիւղերը, կը թեքէ, կը պատռէ ճարմանդուած փոքրիկ լոյսերը, խրամներու սեւ յատակին վրայ։ Եւ ատիկա, մեր մէջ, անհունօրէն նուրբ, վշտէն ուրախութեան եւ ուրախութենէն վշտին յաւիտենական օրօրումին պէս է։ Գաղտագողի կը դիտեմ դէմքդ որ բոլորովին չի խնդար ստուերին մէջ։ Եւ անոր առջեւ, ինչպէս մեր սիրոյն տխուր ու հեշտագին խորանին առջեւ, անձկութեան սա երգը կը պաշտեմ։

«Հառաչներդ անտառին միջոցին մէջ կը թռչին, ծառուղիի մը վրայ, կապոյտին ծոցը, խելայեղ խոշոր թռչուններու պէս...

«Բայց ներկայութիւնդ այնքան երջանիկ բան մըն է, եւ այնքան կատարեալ, որ անոր մօտիկ ըլլալ կ'երեւակայեմ, ինչպէս գիշերուան մէջ երգող ձայն մը կ'ունկնդրենք։

«Սիրոյ այնքան ճոխ ձեւերդ, իրիկնամուտին [illegible] դաշտերուն պէս կու լան, ցաւագին թրթռումով...

«Բայց շրթներուդ շուրջը հաճոյքներդ կը խնկուէին այն լուրջ քաղցրութեամբ, որով լոյսերը կը բուրեն [illegible] իրիկունը։

«Տխրութիւնդ ետեւէդ կը քալէ, խելօք տղու մը պէս, որ մօրը շրջազգեստէն կը բռնէ...

«Բայց մարմինդ, որուն խորը նիրհող ճերմակ երազին ճառագայթած սպիտակութեան պէս է։

«Նոր կեանքին բաբախումները, քիչ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 18

ԹԵՐԹՕՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Զ.

«ՌՈՒԱԲԻԹԻ»ՆԵՐՈՒՆ ԿՌԻՒԸ

Օրին մէկը, մայիս 15ի առաւօտուն, երկու որսորդները, տեղակալ Հապսըն եւ տիկին Բօլինա Պէրնէթ ուղեգծէն քանի մը մղոն հեռացած էին դէպ ի արեւմուտքի կողմ։ Մարպր եւ Սապին իրենց տեղակալէն հրաման առած էին հետապնդելու քանի մը թարմ հետքեր, զորս նոր երեւան հանած էին։ Ոչ միայն Ճէսըբր Հապսըն թոյլատրեց այդ բանը, այլ նոյն ինքն ալ ընկերանալ ուզեց, տիկին Բօլինա Պէրնէթի հետ։

Այդ հետքերը անտարակոյս կը վերաբերէին կէս-երկվեցեակ էջայծեամներու՝ բարձր հասակով։ Սխալում չկար։ Մարպր եւ Սապին համոզուած էին այս մասին, եւ նոյն իսկ ի հարկին կրնային ըսել թէ անոնք ազգացեղներու ո՛ր տեսակին կը վերաբերէին։

— Պարոն Հապսըն, այդ կենդանիներուն այս կողմերը գտնուիլը զարմանք կը պատճառէ ձեզի, հարցուց տիկին Բօլինա Պէրնէթ։

— Արդարեւ, տիկին, պատասխանեց Ճէսըբր Հապսըն։ Հազուադէպ է այդ տեսակներուն հանդիպիլ՝ լայնութեան յիսունըեօթներորդ աստիճանէն անդին։ [illegible] լիճին հարաւակողմը միայն կ'որսանք զանոնք, ուր գտնուած կաղամախի եւ ուռիի ընձիւղները ու տեսակ մը վայրի վարդերը շատ կը սիրեն։

— Այն ատեն պէտք է ընդունիլ որ այդ [illegible] էջայծեամները ինչպէս նաեւ որսորդներուն կողմէ հալածուած բոլոր մուշտակաւոր կենդանիները հիմա խոյս կուտան դէպ ի աւելի հանդարտիկ երկիրներ։

— Չեմ կրնար ուրիշ բացատրութիւն մը տալ անոնց ներկայութեան՝ վաթսունեօթներորդ զուգահեռականին մէջ, պատասխանեց տեղակալը. ընդունելով որ մեր երկու որսորդները չեն սխալած այդ հետքերուն ունեցած հանգամանքին եւ ծագման վրայ։

— Ո՛չ, ո՛չ, տեղակալը, պատասխանեց Սապին։ Մարպր ու ես չենք սխալած։ Էջայծեամներու հետքեր են, զորս կարմիր էջայծեամ կը կոչենք. բնիկները «ռաբիթի» կ'ըսեն անոնց։

— Այդպէս է, յարեց Մարպր։ Մեզի պէս հին որսորդներ չեն խաբուիր։ Մանաւանդ, տեղակալը, կը լսէ՞ք սա արտասովոր սուլոցները։

Ճէսըբր Հապսըն, տիկին Բօլինա Պէրնէթ եւ իրենց ընկերները հասած էին փոքր բլուրի մը ստորոտը, որուն զառիթափերը, ձիւնէ զուրկ, անցանելի դարձած էին հիմա։ Փութացին վեր ելլել բլուրէն, մինչ Մարպրի ըսած սուլոցները աւելի ուժգնօրէն կը լսուէին։ Երբեմն իբր գոչական ձայներ ալ կը խառնուէին, ապացուցանելով թէ երկու որսորդները չէին սխալած։

Ճէսըբր Հապսըն, տիկին Բօլինա Պէրնէթ, Մարպր եւ Սապին, բլուրին գագաթը հասած, իրենց նայուածքը ձգեցին դէպ ի արեւելք տարածուող դաշտավայրին վրայ։ [illegible] գետինը տակաւին ալ սպիտակ էր տեղ տեղ, մինչ կանանչ թեթեւ երանգ մը հոս ու հոն կը կարկտէր՝ ձեան շլացուցիչ սփռոցներով։ Քանի մը կմախացած թուփեր կը տեսնուէին։ Հորիզոնին վերեւ՝ մեծ սառնակոյտեր, որոշապէս ուրուագծուած, երկինքին գորշ յատակին վրայ կը ցայտեցնէին։

— Ահաւասիկ «ռաբիթի»ները, «ռաբիթի»ները, գոչեցին միաձայն Սապին ու Մարպր, արեւելակողմը քառորդ մղոն հեռուն ցոյց տալով կենդանիներու հոծ խումբ մը, որոնք շատ դիւրաւ կը ճանչցուէին։

— Բայց ի՞նչ կ'ընեն անոնք, հարցուց տիկին Բօլինա Պէրնէթ։

— Տիկին, իրարու հետ կը կռուին, պատասխանեց Ճէսըբր Հապսըն։ Իրենց սովորութիւնն է ասիկա, երբ բեւեռային արեգակը կ'ոգեւորէ զիրենք։ Ատիկա ալ արեւուն առաջ բերած ազդեցութեան մէկ արդիւնքն է։

Իրենց գտնուած հեռաւորութենէն՝ Ճէսըբր Հապսըն, տիկին Բօլինա Պէրնէթ եւ իրենց ընկերները դիւրաւ կը նշմարէին «ռաբիթի»ներու խումբը։ Էջայծեամներու ընտանիքի փառաւոր նմոյշներ էին անոնք, այլազան անուններով, ինչպէս կլոր կոտոշներով եղջերու, եղնիկ, գորշ եւ կարմիր հիւսիսեղնիկներ։ Այս վայելչագեղ կենդանիները նուրբ սրունքներ ունէին։ Քանի մը կարմրորակ մազեր, որոնց գոյնը կը չնչուէր տարուան եղանակին, իրենց թուխ գոյնը կը սքօղէին։ Շատ լաւ զարգացած կոտոշներէն դիւրաւ կարելի էր հասկնալ թէ վայրագ արուներ էին անոնք, որովհետեւ էգերը բոլորովին զուրկ են կոտոշներէ։ Այդ «ռաբիթի»ները առաջ տարածուած էին հիւսիսային Ամերիկայի ամէն երկիրներու մէջ։ Մ. Նահանգաց մէջ ալ կը վխտան անոնք, բայց ամէն կողմ կատարուած հետապնդութիւններուն առջեւ իրենց կողմէ անտառներու կտրատումը պատճառ եղաւ որ «ռաբիթի»ն խոյս տայ Քանատայի հանդարտիկ գաւառները։ Հոն ալ հանդարտութիւն չգտաւ եւ նախընտրեց Հուտսըն ծովածոցին շրջակայքը ապաստանիլ։ Իրաւ է թէ «ռաբիթի»ն ցուրտ երկիրներու կենդանի մըն է, բայց տեղակալ Հապսընի ըսածին պէս, յիսունըեօթներորդ զուգահեռականէն անդին հաստատուած երկիրներու մէջ չի կրնար ապրիլ։ Այդ «ռաբիթի»ները այդքան հեռուները գացած էին, ապաւինելու համար Չիփուէյաններու հետապնդումէն, որոնք բուռն պայքար մը կը մղէին։ Կ'ուզէին ապահովութիւն ձեռք ձգել անապատին մէջ, ինչ որ չի պակսէր երբեք։

Սակայն «ռաբիթի»ներուն կռիւը կը շարունակուէր կատաղօրէն։ Այդ կենդանիները չէին նշմարած որսորդները, որոնց միջամտութիւնը չպիտի կրնար կասեցնել կռիւը։ Մարպր ու Սապին լաւ գիտէին թէ ի՛նչ կատաղի պատերազմիկներու հետ գործ ունէին. ուստի կրնային հարուածներ ուղղել ուզածնուն պէս եւ առանց վախնալու։

(Շարունակելի)

մը խորհրդաւոր պզտիկ ողջիկներու նըման, կը գտնուին լուերով, մոգութ մը փոքրիկ բազմոցին մէջ, ոտքերը երկինք սեւեռած...

«Բայց մատներդ, ձիւնի մէջ թաղուած երկնային պզտիկ չուտի՞կներու կը նմանին, կապոյտ սաւանով ու վարդագոյն արեւով երկնուած...»

Երկար, երկար կ'երգեմ ես այսպէս։

ԺՈՐԺ ԲԷՌԻՆ

Թարգմ. Մ. Գ.

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Վերջին ճակատամարտները. — Կուրու-Լինկի առջեւ. — Զինուորական գործողութիւնները. — Տպաւորութիւնը Պետերսպուրկի մէջ. — Քուրոբաթքին զօրավարին կացութիւնը։

Բարիզ, 3 մարտ. — Ամենակատաղի կռուածում մը կը տիրէ միշտ պատերազմի երկու կողմերու կացութեանը մէջ, բայց անցեալ ժամանակը եւ Ռուսերուն անզօրութիւնը, որ կը շարունակէ, ցոյց կուտան թէ եղած փոփոխութիւնները Ճափոններուն ի նպաստ են միայն։ Արդէն Ճափոնները կը տարածեն հետեւակներու կոյտերու շղթայ մը Հուն-Հոյի աջ եզերքին վրայ՝ Սին-Լին-Ցէէն սկսելով մինչեւ Լիաօ-Հօ. այդ կերպով կը փակեն երկու գետերուն անկիւնը, ուրկէ յաճախ անցած ռուսական հեծելազօրքեր՝ դէպ ի Հայ-Չէնկ երթալով, երկաթուղիին դէմ գործելու համար, եւ կամ, փետր. 27ին, երթալով առաջ բերելով Սին-Թայ-Ձէի ու Լայաւ-Թայի մէջ։ Կեդրոնին մէջ ալ թեթեւ յառաջդիմութիւն մը ցոյց կուտան՝ գրաւելով Վան-Հօ-Բաւծոյի Ձէէն-Հասանկ-Հուա-Թէէնի կէտերը, որոնք Բաւթիլովի բլուրէն չորս քիլոմէթր հեռուն են։ Կաւթա-Լինկի կիրճին դէմ ուղղուած գլխաւոր շարժումին գալով, փետր. 27ի դիւանագիրներէն զատ բան մը չէ պատահած։ Այդ թուականին պաշտօնական հեռագիրները կը ծանուցանէին թէ ինը ժամ տեւող կռիւէ մը ետքը Պէնթա-Լինկի անցքին մէջ, ու Սան-Թէ-Սանի ուղղութեամբ, ռուսական հետեւակներու զօրաբաժին մը եւ Մազուրներու զօրաբաժին մը ընդդիմութիւնը կասեցուցին այդ փորձը։ Ճափոնական պաշտօնական տեղեկագրէ առնուած լուրի մը նայելով այդ յարձակումը ուղղուեր է Բա-Ձըր-Սանի արեւմտեան կողմը։ Միւս կողմէ մասնաւոր լուրեր ծանուցին թէ Կաւթա-Լինկ գրաւուած է եւ թէ այդ կէտին մէջ ճափոնական զօրաբաժինին հաղորդակցութիւնները, Զին-Հօ-Չէնկէն կտրուելով, վերահաստատուած են դարձեալ Մացլուցայի վրայ։ Ճիշդ կամ սխալ լուրը համեմատական կարեւորութիւն մը միայն ունի։ Դիտցուելիքը այն է թէ Քուրոբաթքին զօրավարը կ'ուզէ պաշտպանել Ճափոններուն առաջխաղացումը կարգադրելով, կամ թէ նահանջելու կը համարի անգամ մը եւս դէպ ի հիւսիս քաշուիլ։ [Ժամ]

Բերլին. — Մանչուրիոյ մէջ ճակատամարտը չորրորդ օրն է որ կը գործէ եւ գործողութիւնը հիմա ընդհանուր է։ Մինչդեռ Քուրոքի ձախ թեւը, Լինէվիչ զօրավարին հրամանատարութեամբ, միւս կողմէ Ռուսերը հակայարձակում մը փորձեցին ճափոնական ձախ թեւին վրայ, Օքուի զօրավարին հրամանատարութեամբ, ինչպէս նաեւ կեդրոնին։ Այդ հակայարձակումին նպատակն է, անշուշտ, ազատել Լինէվիչը, հարկադրելով Քուրոքին որ աւելի ուժով կերպով յենու ճափոնական կեդրոնին։ Այս վերջինը եթէ ճեղքուի, Քուրոքի բանակը կրնայ անջատուիլ իր գործողութեան խարիսխէն, սակայն մինչեւ հիմա յայտնի չէ թէ Ռուսերը իրենց յարձակողականին մէջ բան մը շահած ըլլան։ Կեդրոնին մէջ անոնց յարձակումը կատարելապէս ձախողած է ճափոնական թնդանօթներուն կողմէ, որոնց գերազանցութիւնը ջախջախիչ է. Նաեւ արեւմտեան կողմէն Օքուի զօրավարը հաստատուն կը մնայ իր դիրքերուն վրայ։ Ռուսական ձախ թեւին վրայ կատարուածներու մասին հեռագիրները շատ ճակատական են։ Պետերսպուրկի մէջ մեծ յուսահատութիւն կը տիրէ եւ ամէն ոք կ'ըսէ թէ Լինէվիչ փախած է, հարկադրելով Քուրոբաթքինը հրամայելու իր բանակներուն ընդհանուր նահանջը եւ նոյն իսկ Մուկտէնի պարպումը։ Պէտք է նկատողութեան առնել, սակայն, թէ պատերազմի դաշտէն առնուած պաշտօնական որ եւ է հեռագիր չի հաստատեր այդ տեղեկութիւնը, եւ թէ Ճափոնները իրենց յառաջդիմութեան մէջ մեծ զգուշութեամբ կը գործեն։ Գիտեն թէ դիւրին բան մըն է «յաղթել» երկու-երեք օրուան այդ անդադրում ճակատամարտներէն ետքը որոնք Մանչուրիոյ մէջ տեղի կ'ունենան, եւ թէ անակնկալ պարագայ մը կրնայ բոլորովին փոխել իրաց երեւոյթը։ Հաւանական չէ որ այդ անակնկալը ի նպաստ Ռուսերուն տեղի ունենայ, վասն զի անոնց կացութիւնը իր ամբողջութեանը մէջ բոլորովին վտանգուած կ'երեւայ, սակայն այս հանդէպ պէտք է պաշտօնական հեռագիրներուն պէս զգուշաւոր ըլլալ եւ բացարձակապէս հաստատուած իրողութիւններու առջեւ միայն կենալ։ Եթէ Քուրոբաթքին պարտուի Շա-Հոյի եզերքներուն վրայ, անշուշտ դէպի Մուկտէն ետ պիտի քաշուի, որ հզօր կերպով ամրացած է, եւ ուր կրնայ նոր ճակատամարտի մը հնարաւորութիւնները ունենալ։ Պետերսպուրկի մէջ կ'ըսուի թէ Մուկտէն պիտի պարպուի եւ նոյն իսկ ոչ-պատերազմիկ բոլոր պաշտօնեաները հեռացած են քաղաքէն, սակայն այս վերջին պարագան չափազանցուած ըլլալու է։ Քուրոբաթքին զօրավարին ռազմական ծրագիրը չի կրնար տրամադրել մէկ անգամէն ամբողջ պատերազմական դաշտը Ճափոններուն յանձնել եւ ինք ալ մինչեւ Խարպին քաշուիլ՝ հոն թողլով նոր զինուորներու սպասելու համար։ Ամբողջ Մանչուրիան եթէ Ճափոններուն ձեռքը թողուի իրենց բանակին հիմնական վիճակովը, Ռուսերը ամենափոքր յոյս մը իսկ չեն կրնար ունենալ զայն վերստին ձեռք անցընելու համար։ Քուրոբաթքին եթէ երբեք ռազմական ծրագիր մը ունի սակայն, յաջորդական հանգրուաններով միայն կրնայ նահանջել, իւրաքանչիւր հանգրուանի համար ճակատամարտ մը կատարելով, որով մեծապէս պիտի տկարացնէ իր հակառակորդը։ Ռուսական բանակը այդ կերպով ճափոնական բանակէն աւելի կը տկարանայ, բայց մինչդեռ Ճափոնները նոր զինուորներ առնելու յոյս մը չեն կրնար ունենալ, Ռուսերը հինգ-վեց ամիսէն եւ կարելի է մէկ տարիէն հարիւր հազարի չափ նոր զինուորներ առնելու յոյսը ունին։ Քուրոբաթքին եթէ այդ կերպով չէ հաշուած, Ռուսիոյ համար կարելի է նկատել թէ «պարտի»ն կորսնցուցած է, վասն զի ալ նոր միացած միակ հնարաւորութիւնը թշնամութեանց անվերջ կերպով երկարելուն մէջն է՝ ոչ թէ Ճափոններուն յաղթելու, բայց միայն անոնց դիմադրելու համար։ Ռուսիոյ համար զանազան պարագաներու բերմամբ այդ ճիգը անկարելի է. աւելի աղէկ է որ ետ կենայ պատերազմէն, որովհետեւ նոյն իսկ զէնքի յաջողութիւն մը վերջնական յաղթանակը պիտի չապահովէ անոր։

(Ենեք. Պելժ)

ՌՈՒՍ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կրիբէնպերկ զօրավարը. — Քուրոբաթքինի դէմ գանգատներ. — Նիքոլա կայսեր պատասխանը. — Թշնամութիւն մը. — Տպաւորութիւնը Ռուսիոյ մէջ։

Բարիզ 3 մարտ. — Պետերսպուրկէն կը գրեն փետր. 27 թուականով. — Կը պատմուի թէ Մանչուրիոյ Բ. զօրաբանակին նախկին հրամանատար Կրիբէնպերկ զօրավարը երբ Ձարսքոյէ-Սելօ գնաց՝ կայսեր ներկայանալու, Նիքոլա Բ. ցուրտ ընդունելութիւն մը ըրաւ։ Մինչդեռ թէ Կրիբէնպերկ զօրավարը, Սանտեփուի յաղթանակէն ետքը պատերազմի դաշտէն հեռանալու պարագաները արդարացնելով յայտարարեց թէ Քուրոբաթքին զօրավարը մեծ անգթութեան մէջ կը գտնուի եւ թէ, կարծրամտութենէ բոլորովին զերծ ըլլալով, ո՛չ ձեռներէցութիւն եւ ոչ ալ յանդգնութիւն կրնայ ունենալ. անկէ յարձակողական որ եւ է գործ չի կրնար սպասուիլ, եւ թէ ընդհակառակը նոր նահանջներ միայն պիտի կատարէ։ Նիքոլա կայսրը պատասխանեց Կրիբէնպերկ զօրավարին թէ չի կրնար որ իրաւունք ունենայ քննադատելու այդ յայտարարութիւնը, սակայն միւս կողմէ իրաւունք չունէր կասկածելու Քուրոբաթքին զօրավարին տեղեկագրերէն եւ թէ, հետեւաբար, իրեն կը վերապահէր այդ երկուքին միջեւ դատողութիւն մը ընելու իրաւունքը, եղածին համար տեղւոյն վրայ խիստ քննութիւն մը կատարել տալով։ Նիքոլա կայսրը առաջ դիմեց Տրակոմիրով զօրավարին որ ստանձնէ այդ քննութիւնը, բայց ծերունի զինուորականը, կամ ինքզինքը ծեր եւ տկար զգալով մինչեւ Մանչուրիա կատարուելիք այդ երկար ու տաժանելի ուղեւորութեան համար եւ կամ չուզելով երկու զօրավարներուն կռիւին մէջ մտնել, պատասխանեց թէ իր անձնական վատառողջութիւնը թոյլ չի տար այդ կարգի պաշտօն մը ընդունելու։ Կայսրը, յետոյ, ուզեց այդ պաշտօնը յանձնել հեծելազօրքերու ընդհանուր քննիչ Նիքոլա մեծ դուքսին, որ կ'երեւայ թէ հաւանած է քիչ ատենէն դէպ ի Մանչուրիա ճամբայ ելլել, ոչ թէ, ինչպէս ըսուեցաւ, Քուրոբաթքին զօրավարին յաջորդելու, այլ պարզապէս անձամբ հաստատելու ռուսական բանակին ճշմարիտ կացութիւնը, ընդհանուր հրամանատարին բարոյական ու ֆիզիքական վիճակը, եւ իր քննութեանց արդիւնքը տեղեկագրել կայսեր, որպէս զի Նիքոլա Բ. կարենայ գիտակցութեամբ որոշում մը տալ այդ խնդրոյն համար։ Անշուշտ այս իրողութեան առթիւ, որ Պետերսպուրկի զինուորական շրջանակներուն մէջ տարածուած էր, լուր ելաւ որ Կրիբէնպերկ զօրավարը մօտերս նորէն Մանչուրիա պիտի դառնայ։ Ընդհակառակը պաշտօնական կայ եւ թէ Կրիբէնպերկ զօրավարը, Սանտեփուի խոշոր ձախողումին մէջ իր կացութիւնը մեծապէս վտանգելէ ետքը, իր վարկը կորսնցուց կայսեր եւ Պետերսպուրկի նշանաւոր զինուորական անձերուն մօտ՝ քանի մը լրագիրներու եւ մանաւանդ Նովոյէ Վրէմիայի եւ Ռուսի թղթակիցներուն ըրած անխոհեմ յայտնութիւններով։ Մինչդեռ կը մեղադրեն Կրիբէնպերկ զօրավարը իր պաշտօնէն յանկարծ իր պաշտօնին գլուխէն հեռանալուն համար, առանց նոյն իսկ հրաժեշտի այցելութիւն մը տալու Քուրոբաթքին զօրավարին որ փափաք յայտնած էր զայն տեսնել՝ Մանչուրիայէն մեկնելէն առաջ։ Ընդհանուր կերպով այնպէս կը նկատուի թէ Կրիբէնպերկ զօրավարը կորսնցուցած է իր դիրքը։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Վերջին ճակատամարտները. — Ճափոնեան յարձակումները. — Ռուսերուն դիրքը. — Լրտեսներ։

Շա-Հօ-Թուն, 3 մարտ. — (Ռուսական աղբիւր). — Աջ թեւին վրայ Ճափոնները կը շարունակեն յառաջանալ եւ յարձակումը ուժգնութեամբ առաջ կը տանին։ Հուն-Հօ գետին ձախ եզերքին վրայ ռուս զինուորները կատաղի ճակատամարտ մը կը մղեն։ Ճափոնական չորս զօրաբաժիններ որոնք Հուն-Հոյի վրայ ռուսական աջ թեւին շուրջը դարձած են, այսօր Սեվինբու ժամանեցին՝ Մուկտէնի հարաւային կողմէն 18 քիլոմէթր հեռուն։ Այդ տեղը անոնց դէմ հանուած ռուս զինուորները կասեցուցին Ճափոններուն յառաջխաղացութիւնը։ Ճափոնները, շարունակելով իրենց յարձակումը ռուսական երկու թեւերուն դէմ, դիւրացուցին իրենց յառաջխաղացութեան մեր կեդրոնին դէմ։ Առաւօտ չորս դիրքերու դէմ յարձակեցան Լիաօ-Եան արեւելեան կողմը, բայց ետ մղուեցան։ Աւելի թնդանօթները կրակ կ'ընեն ամենէն աւելի Բաւթիլով բլուրին դէմ։ Ճափոնական հետեւակներ ալ, թնդանօթաձգութեան եւ հրացանաձգութեան պաշտպանութեամբ, առաւօտ կանուխ ուզեցին յարձակիլ Բաւթիլովի վրայ, բայց ետ մղուեցան։ Կէսօրին ալ երկրորդ յարձակում մը կատարուեցաւ, առանց յաջողելու։ Ճափոնները անոգին կորուստ ունին։ Երրորդ յարձակում մըն ալ կը սպասուի, վասն զի Բաւթիլովի դէմ արձակուելիք ռմբակոծումը կը շարունակեն։ Նոճի զօրավարին բանակէն՝ այսինքն Բարթ-Արթուրէն եկած զինուորներ միացան ճափոնական միւս զինուորներուն։ Ձախ թեւին վրայ ճակատամարտը կը շարունակուի կատաղի կերպով։ Արեւելեան կողմը ռուսական բանակը ետ մղեց Ճափոններուն կողմէ Բաւծոյի դէմ կատարուած խիստ բուռն յարձակում մը։ Ճափոններուն յառաջխաղացումը այսօր ալ շարունակեց Ձի-Չէն-Ձէի ռուսական զօրաբաժին եւ Կօխա-Լինկի կիրճին դէմ։ Երկու կողմէն ալ անոգին կորուստ կայ, վճռական արդիւնք մը ձեռք բերուած չէ։ Աջ թեւին վրայ Ճափոնները իրենց յառաջխաղացութիւնը շարունակեցին Հուն-Հօ եւ Լիաօ-Հօ գետերուն երկայնքը։ Այդ պահուն ընդհարեցան ռուսական զինուորներուն, որով Սան-Թէնցիի հարաւային կողմը կատաղի ճակատամարտներ տեղի ունեցան։ Ճափոնական հեծելազօրքեր երեւցան Սին-Մին-Թի ի մէջ։

Բարիզ. — Պետերսպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն Էքօ տը Բարիի. — Պատերազմին լուրերը բոլորովին գէշ են։ Քուրոբաթքինի բանակին ձախ թեւը խորտակուելու վրայ է եւ Մուկտէնի դիրքն ալ վտանգի մէջ է։ Յայտնի կ'երեւայ թէ կեդրոնը պիտի չկրնայ պաշտպանել Բաւթիլովի եւ Նովկորոտի բլուրները, որոնք Շա-Հոյի վրայ ռուսական դիրքերուն բանալիներն են։ Ձայն կայ նաեւ թէ Ճափոնները յաջողած են անոգին զօրութիւն մը հաստատել Հուն-Հոյի եւ Լիաօ-Հոյի միջեւ եւ թէ Սին-Մին-Թինկի ուղղութեամբ կը յառաջանան ռուսական աջ թեւը շրջապատելու համար։ Նոճի եւ Քուրոքի զօրավարները որոնք ռուսական ձախ թեւին դէմ կը գործեն, գրաւած են կարգ մը ամուր դիրքեր։ Հոս այնպէս կը նկատուի թէ Քուրոբաթքին պիտի ստիպուի պարպել Մուկտէնը։ Ամէն պարագայի մէջ ձախ թեւին վրայ Ռուսերը կորսնցուցած կ'երեւան։ Այսուհանդերձ Մուկտէնը պարպուած ըլլալու զրոյցները սխալ են։

—Ձայն կայ թէ Քուրոբաթքին զօրավարը կատարեալ նահանջի մէջ է։ Արդէն ոչ-պատերազմիկ բոլոր պաշտօնեաները հեռացած են Մուկտէնէն։

Լոնտոն. — Թօքիօյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի թէ Մուկտէնի մէջ Ռուսերը հեռագրի պաշտօնեաներ ձերբակալած են՝ ամբաստանելով զանոնք լուրեր հաղորդելու թշնամիին։

—Ռուսական զօրախումբ մը ամուր դիրքեր կը շինէ Թասմէնի հիւսիսային եզերքին վրայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Զինուորական խորհուրդ մը. — Նիքոլա մեծ դուքսը — Շրոսկի զօրավարը։

Լոնտոն, 3 մարտ. — Թայմզ հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Պետերսպուրկէն. — «Ստոյգ աղբիւրէ առնուած լուրի մը նայելով, մարտ 5ին զինուորական խորհուրդ մը պիտի գումարուի Պետերսպուրկի մէջ։ Կը յուսացուի որ Տրակոմիրով զօրավարը ռուսական ապագային պիտի ըլլայ ներկայ գտնուելու համար։ Այդ խորհուրդը պիտի որոշէ թէ հարկ է ետ կոչել Քուրոբաթքին զօրավարը եւ թէ անոր տեղ ով պիտի յաջորդէ։ Կ'ըսուի թէ Նիքոլա Նիքոլայեւիչ մեծ դուքսը կամ Տրակոմիրով զօրավարը յաջորդ պիտի կարգուի։ Կրիբէնպերկ զօրավարը մեծապէս կը գովէ ռուս զինուորներուն ընթացքը, բայց կ'ըսէ թէ շատ մը սպաներու կարողութիւնը անբաւական է։ Նիքոլա կայսրը սիրալիր կերպով ընդունեց Կրիբէնպերկ զօրավարը, հակառակ տրուած լուրերուն, եւ Ձարսքոյէ-Սելօյի մէջ ընտանեկան սեղանի մը հրաւիրեց։»

Բարիզ — Նիքոլա Նիքոլայեւիչ մեծ դուքսը, Մանչուրիա երթալիք սպաները իր ներկայութեանը ընդունելով, յայտարարեց թէ քիչ ատենէն անոնց հետ պիտի ըլլայ։ Այս խօսքերը բուռն տպաւորութիւն մը առաջ բերին։ Ինչպէս կը յիշուի, մեծ դուքսը իբրեւ յաջորդ նշանակուած է Քուրոբաթքին զօրավարին։

Պետերսպուրկ. — Նիքոլա կայսրը, Շթոսէլ զօրավարին շնորհած ունկնդրութենէն ետքը, ընտանեկան սեղանի մը հրաւիրեց զայն։ Տասներեք հոգի միայն մասնակցեցան այդ սեղանին՝ կայսրը, կայսրուհին, մայր կայսրուհին, Քսէնիա ու Օլկա մեծ դքսուհիները եւն.։

—Կայսրը Ալեքսանտր Նեւսքի պատուանշանը տուաւ Շթոսէլ զօրավարին։

—Կ'ըսուի թէ Շթոսէլ զօրավարը գոհունակութիւն յայտներ է կայսեր կողմէ իրեն եղած ընդունելութեան համար եւ թէ խնդրեր է կայսրէն որ Բարթ-Արթուրի անձնատուութիւնը քննել տայ դատարանի միջոցաւ եւ այդ դատարանին որոշումը ամէն կողմ հրատարակուի։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 մարտ. — Թօքիօյէն հետեւեալը կը հեռագրեն Ռէօթէրի.

«Օեամա մարէշալին բանակը կ'աշխատի Ռուսերուն երկու թեւերը շրջապատելու։ Շա-Հօ գետին կրթնող ճափոնական բանակին ճակատը կէս շրջանակի ձեւով կը տարածուի Մուկտէնի արեւմտեան կողմէն մինչեւ Ֆուշունի արեւելեան կողմը։ Քուրոբաթքին զօրավարը կը ջանայ պաշտպանել ռուսական բանակին թեւերուն դէմ կատարուած յարձակումներուն եւ Ճափոնի բանակին դէպ ի կեդրոնը յառաջանալով արգիլել Ճափոններուն շրջապատիկ շարժումը։»

— Նիւ-Եօրքէն կը հեռագրեն թէ Մուկտէն մօտերս Ճափոններուն ձեռքը պիտի իյնայ եւ թէ Ռուսերը սկսած են քանդել նոյն քաղաքին պաշտպանութեան շինութիւնները։

— Ճափոնները վերջին ծայր կ'աշխատին ռուսական բանակը շրջապատելու։ Ճափոնական քանի մը զօրախումբեր սոսկալի վիճակի մէջ են, երկու օր եւ երկու գիշեր անընդհատ շարժումներ կատարած ըլլալնուն համար։

— Քուրոբաթքին զօրավարը սկսաւ դէպ ի հիւսիս քաշուիլ։ Քուրոքի զօրավարը պիտի չկրնայ Ռուսերուն նահանջի գիծը կտրել, վասն զի իր բանակին եւ երկաթուղիին միջեւ զգալի հեռաւորութիւն կայ։

ՊՐԻՒՍԷԼ. — Ռուս կառավարութիւնը ետ առաւ Պելճիքայի գործարաններուն ըրած յանձնարարութիւնները՝ մեծաքանակ զէնքի եւ ռազմամթերքի համար։ Կը յուսացուի որ Մուկտէնի ճակատամարտէն ետքը Ռուսիա պիտի չշարունակէ պատերազմը։

ԼՈՆՏՈՆ. — Նիւ-Եօրքէն կը հեռագրեն թէ Հուն-Հոյի վրայ խիստ բուռն ճակատամարտ մը կը կատարուի։ Ճափոնները յաջողեր են անցնիլ Հուն-Հօ գետը։ Հետզհետէ աւելի կը սաստկանայ ճակատամարտը եւ արդիւնքը թէեւ յայտնի չէ, սակայն կը կարծուի թէ Ճափոնները կը յառաջանան։

—Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ այն Ռուսերը որոնք Մուկտէնի շրջակայքը Ճափոններուն յարձակմանցը ենթարկուած էին, դէպ ի Թիէ-Լինկ քաշուելու վրայ են եւ թէ Ճափոնները դէպ ի այդ տեղին ուղղութեամբ կը յառաջանան։

—Նիւ-Եօրքէն կը հեռագրեն Ռէօթէրի թէ Քուրոբաթքին զօրավարը հրամաններ տուեր է իր բանակին՝ Մուկտէնէն հեռանալու եւ վճռական ճակատամարտ մը կատարելու նպատակով Թիէ-Լինկ քաշուելու համար։

—Մուկտէնէն ուղղուած հեռագիր մը նայելով՝ Քուրոբաթքին զօրավարը ռուսական աջ թեւը զօրացնելու համար մեծ զօրութիւն մը համախմբած է հոն եւ թէ պահեստը ու հանրային ուրիշ հաստատութիւններ Թիէ-Լինկ փոխադրուած են։

—Ֆուշունի ճամբով Ֆէնկ-Հուանկ-Չէնկէն ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճափոնները մէկ քանի քիլոմէթր չափ մօտեցած են Մուկտէնի եւ թէ շրջապատիկ շարժում մը կը կատարեն՝ Լինէվիչ զօրավարին բանակը շրջապատելու համար։

—Սէուլէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական բազմաթիւ զինուորներ Բոսէնէն ցամաք կը հանուին եւ դէպի Վլատիվոսթոք կը ղրկուին։

—Հոնկ-Քոնկէն հետեւեալը կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի.

«Գերմանական Նուպիա շոգենաւը ճափոնական երկու նաւատորմիղներ տեսեր է Հոնկ-Քոնկէն հարիւր մղոն դէպի հարաւ։ Նաւատորմիղներէն մէկը ինը զրահաւորներէ կամ յածանաւերէ կը բաղկանար եւ միւսն ալ տասներկու խոշոր մարտանաւերէ։»

—Ուրիշ հեռագիր մը ստացած է թէ Ռուսերը խիստ մեծ կորուստներ ունեցած են Թայթիւզէի մէջ, սակայն Ճափոններուն կորուստն ալ շատ է։ Կ'ըսուի թէ ճափոնական գունդ մը գրեթէ բոլորովին բնաջինջ եղեր է։

— Ճափոնական բազմաթիւ զինուորներ կը յառաջանան դէպի Թիէ-Լինկ։ Ռուսերը բոլորովին կ'այրեն ու կը քանդեն պաշարներն ու մթերանոցները, որպէս զի Ճափոններուն ձեռքը չանցնին։ Ռուսերը փութով զինուոր կը համախմբեն եւ Թիէ-Լինկ տանող ճամբաները գրաւելու ձեռնարկած են։ Ճափոնները Մուկտէնի մօտեցած են, որով այդ տեղին գրաւումը մօտալուտ կը նկատուի։

— Ճափոնական 15րդ զօրաբանակին մէկ ուրիշ մասը շրջապատիկ շարժում մը ձեռնարկեց՝ Ռուսերուն ձախ թեւին դէմ։ Ճափոնները քանի մը ամրոցներ ռմբակոծեցին։ Երկու կողմին ալ կորուստը շատ է։ Ռուսերը կատաղօրէն կը կռուին՝ Ճափոններուն յառաջխաղացութիւնը արգիլելու համար։

—Ուրիշ մը կը ծանուցանէ թէ ճակատամարտները տակաւին կը շարունակեն եւ թէ ամբողջ օրը Ճափոններուն ձախ թեւին վրայ կը ռմբակոծէին Ռուսերը, որոնք ալ փոխադարձաբար մեծ ճիգեր կ'ընեն եւ բուռն ճակատամարտներ կը կատարեն, որպէս զի դիմադրեն Ճափոններուն վճռական շարժումներուն, որոնք Սին-Մին-Թինէն ճամբայ ելած եւ կողմնակի յարձակումներու ձեռնարկած են։

— «Սէնթրըլ Նիւզ»ի ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քուրոբաթքին զօրավարը ընդհանուր շարժում մը հրամայեր է՝ դէպ ի հիւսիսային արեւմուտք, որպէս զի արգիլէ Ճափոններուն յարձակումները ռուսական կեդրոնին աջ կողմին դէմ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Սախարով զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին. — «Ռուսերու եւ Ճափոններուն ձախ թեւերուն միջեւ կատարուած ճակատամարտը երէկուընէ սկսաւ թեթեւնալ։ Ճափոնները, որոնք վերջին օրերս ուժգին յարձակումներ կատարած էին, հիմա իրենց դիրքերը զօրացնելու զբաղած են եւ այդ կողմէն միայն թնդանօթի ճակատամարտ տեղի կ'ունենայ»։

ԼՈՆՏՈՆ. — «Սէնթրըլ Նիւզ»ի մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ սխալ է այն լուրը, որուն համաձայն, Ռուսերը Մուկտէնէն ետ կը քաշուին։

— Նոյն գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ճափոնները չորս մղոնի չափ մօտեցած են Մուկտէնի։

ԲԱՐԻԶ. — Թօքիօյէն հետեւեալը կը հեռագրեն «Էնֆորմասիոն» գործակալութեան. — Ճափոնական նոր զինուորներէն, որոնք զինուորական մեծ մարզանք մը չեն կատարած, վեց զօրախումբեր մարտի վերջերը Օեամա մարէշալին բանակը պիտի ղրկուին՝ Շա-Հոյի եւ Նոճի զօրավարին բանակներուն վրայ աւելցուելու համար։ Պահեստի զինուորներէն ալ իբր զօրախումբեր ալ նոյն թուականէն առաջ Մանչուրիա ղրկուելու համար Ճափոնները ամէն ջանք կ'ընեն, ուրկէ կը հետեւի թէ Ռուսերուն դէմ վեց հարիւր հազարէն աւելի զինուոր պիտի հանեն։

— Հեռագրական ուրիշ գործակալութիւն մը այս հեռագիրը ստացած է Մուկտէնէն. — «Մուկտէնի մէջ ռուսական դիրքերուն դէմ կատարուած ճակատամարտը քառասունըութ ժամ անընդհատ շարունակեց։ Ճափոնական զօրութիւն մը, Օքուի եւ Նոճի զօրավարներուն բանակներէն առնուած զինուորներէն կազմուած, Սին-Մին-Թինկի եւ Մուկտէնի միջեւ ղրկուեցաւ։ Ճափոնական բազմաթիւ զօրախումբեր, թնդանօթաձիգներով եւ հեծելազօրքերով, հիւսիսային կողմը միտելով Մասան կէթլիի եւ Նափանքիէթուն վրայ յարձակեցան ու Ռուսերուն շարժումները կասեցնելու աշխատեցան, սակայն դէպ ի հարաւ ետ մղուեցան։

— Սախարով զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին. — «Ճափոնները Ֆանչինկի ուղղութեամբ յառաջացան եւ Կաւթա-Լինկի կիրճերուն արեւմտեան կողմը անկարելի դիրքեր գրաւելէ ետքը Թէեւ Ֆանչինկի վրայ յարձակում մը փորձեցին, առ կային չյաջողեցան. Նաեւ ապարդիւն մնաց Ճափոններուն կատարած յարձակումը Կաւթա-Լինկի դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Բոսէթի հիւսիսային արեւելեան կողմը ցամաք հանուած ճափոնական զինուորները կը յառաջանան՝ Վլատիվոսթոքի եւ Խարպինի միջեւ եղած հաղորդակցութեան գիծը խզելու համար։

ԲԱՐԻԶ. — Պետերսպուրկէն ուղղուած հեռագիր մը նայելով՝ Քուրոբաթքին զօրավարը ընդհանուր սպայակոյտին հաղորդեր է իր հիմնական ռազմական ծրագիրը, որուն համաձայն, պիտի պարպէ Մուկտէնը եւ մեծ ու վճռական ճակատամարտ մը պիտի կատարէ Թիէ-Լինկի մէջ, յուսալով որ մինչեւ այն ատեն արդէն հասած կ'ըլլան Ռուսիայէն ղրկուած նոր զինուորները։

— Ճափոնական աղբիւրէ առնուած հեռագիրներ շատ տխուր ցոյց կուտան ռուսական բանակին կացութիւնը՝ վերջին ճակատամարտներուն հետեւանքով։ Զինուորական շրջանակներու մէջ այս լուրերը խիստ չափազանցուած կը նկատուին։ Քուրոբաթքին զօրավարը հիմա հինգ հարիւր հազարի մօտ զինուոր ունի իր տրամադրութեանը տակ եւ քիչ ատենէն երկու նոր զօրաբանակ ալ պիտի ստանայ, որով պիտի կրնայ կատարել իր նպատակակէտը կազմող ճակատամարտը։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

ՄՈՒԿՏԷՆ ԿԸ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒԻ

ԼՈՆՏՈՆ — Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ Նոճի զօրավարին հրամանատարութեան տակ գտնուող ճափոնական զինուորները, տեւական ճակատամարտէ մը ետքը, Մուկտէնի շրջակայ մէկ քանի դիրքեր գրաւեր են եւ թէ հիմա Մուկտէնի քաղաքը կը ռմբակոծեն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Խորհրդարանին մէջ. — Զինուորական նոր օրինագիծը. — Պատերազմական նախարարին յայտարարութիւնները։

Պերլին, 3 մարտ. — Գերման թերթերը զոհեկան մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն պատերազմական նախարար Ֆոն Էյնէմ զօրավարին կողմէ եղած յայտարարութեանց վրայ՝ Խորհրդարանի յանձնաժողովին առջեւ, պաշտպանելու համար զինուորական նոր օրինագիծը։ Աւասիկ զօրավարին դիտողութեանց գլխաւոր մասը. — «Տեղի չկայ նկատի առնելու ռուս բանակին արդի վիճակը, եւ ոչ ալ այն կէտը թէ ի՛նչ կրնար ընել անիկա, եթէ երբեք կռուի բռնուէինք Ֆրանսայի հետ։ Նախկին պատերազմական նախարար զօրավար Անդրէի յայտարարութեանց համաձայն, Ֆրանսայի մէջ չպիտի հասնէին բանակին թիւը նուազեցնելու, եւ ո՛չ իսկ երկամեայ զինուորական ծառայութիւնը ընդունելու պարագային։ Բանակի մը թիւին գերազանցութիւնը էական կարեւորութիւն մը ունի։ Մանչուրիոյ մէջ տեսնուեցաւ այդ բանը. այլապէս՝ Ճափոնները չպիտի կրնային վճռական յաղթանակ մը տանիլ թիւի առաւելութիւն ունենալով, բայց հեծելազօրքէն։ Եթէ երբեք Ճափոնները ունենային հարկ եղած հետադօտիչ հեծելազօրքեր, հաւանաբար պատերազմը վերջացած ըլլար մինչեւ հիմա։ Մենք, Գերմաններս, ամէն պարագայ ունինք բարձրէն գնահատելու հեծելազօրքին օգտակարութիւնը։ Առանց անոր՝ Սէտան չպիտի առնուէր, նոյն իսկ Մոլթքէի մը կողմէ. հեծելազօրքն է որ տեղեկութիւններ հաղորդած է անոր՝ պատեհ առթիւ։ Առանց հեծելազօրքի անկարելի պիտի ըլլար Բարիզը պաշարել։ 1870ին, հեծելազօրքը իր արժանի դերը չէր կատարեր։ Մոլթքէ մինակ լաւ կը հասկնար այդ դերը։ Ինքն էր որ միշտ կը հրամայէր. «Հեծելազօրք, ո՛ն յառաջ...» Այսօր մեր հեծելազօրքը կարող է ալ աւելի ծառայութիւններ մատուցանել, որովհետեւ լաւ ձիեր ունի. բայց մարզանքի գալով, ետ մնացած ենք։ Գունդի մը յաւելումը անհրաժեշտ չի դարձներ ուրիշ գունդի մը յաւելումը. պէտք է որ միշտ իրենց արժանաւոր դիրքը գրաւեն։ Անտարակոյս հեծելազօրքին գործունէութեան խոչընդոտ կ'ըլլայ երկար զէնքերու գործածութիւնը։ Հետադօտիչներու ծառայութիւնը դժուարացած է անծուխ վառօդին պատճառաւ։ Ասով հանդերձ՝ նշաններ կան ցոյց տալու թէ հեծելազօրքը աւելցած է։ Ֆրանսայի հետ պատերազմի բռնկելու պարագային՝ թշնամի բանակներու ընդհարումը տեղի պիտի ունենայ քանի մը օրէն եւ վճռական ճակատամարտը պիտի կատարուի իսկոյն։ Հետեւաբար հետադօտիչներու ծառայութիւնը մեծ կարեւորութիւն ունի, եւ հեծելազօրքը միայն կրնայ կատարել։ Ասոր կացութիւնը, ռազմագիտական հետադօտութիւնը աւելի դժուարին է, բայց իր կարեւորութիւնը աւելի մեծ է։ Եւ այս հաղորդակցութիւնները պահպանելն ալ բացորոշ կարեւորութիւն մը ունի։ Ասիկա ալ հեծելազօրքը միայն կրնայ կատարել։ Երբեմն հեծելազօրքին դերը կը ժխտեն պատերազմական գործողութեանց մէջ. Նոյն իսկ պատերազմի նոր պայմաններու մէջ՝ հեծելազօրքը մեծ հաւանականութիւն ունի յաղթելու հետեւակազօրքին։ Նոյն իսկ կրնայ ազդեցիկ օժանդակութիւն մը ընծայել ցրուած հետեւակազօրքի մը։ Մոլթքէ իր յետ մահու հրատարակուած յիշատակներուն մէջ կը գրէ թէ պատերազմին դաշտին վրայ ամէն ինչ կախում ունի զանազան գունդերու գործակցութենէն։» Նախարարը վերջացուց խօսքը, յայտարարելով թէ Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ օգնութեան վրայ յոյս դնելու չէր տրամադրուած պէտք։

Զինուորական նոր օրինագծին վրայ բացուած վիճաբանութեան մասնակցեցան գլխաւորաբար պահպանողական Գ. Բորդալով, կեդրոնի կաթոլիկ կուսակցութենէն՝ Գ. Կրեպլէր եւ ընկերվարական կուսակցութենէն Գ. Պէպել։ Գ. Բորդալով այն կարծիքը ունի թէ ինքնակալ կացութիւնը մէկ կողմէ, ռուս զինուորական ուժերուն տկարացումը միւս կողմը զերծ կը կացուցանեն Գերմանիան իր բանակը զօրացնելէ։ Եթէ երբեք յաւելում պիտի ըլլայ հեծելազօրքին վրայ, միւս կողմէ պէտք է խնայողութիւններ ընել, մեծ ռազմափորձերը ջնջելով։ Պատերազմական նախարարը մերժեց այս կարգադրութիւնը։ Նախարարը ռազմական կարգ կարեւորութիւն կ'ընծայէ ռազմափորձերու (որ մարզանքի միջոց են) թէ՛ զօրքերուն եւ թէ՛ անոնց պետերուն համար։ Գ. Կրեպլէր տրիւք թէ պատերազմական նախարարին խօսքերէն կը հետեւցնէր որ հարկ էր լաւ մարզել հեծելազօրքը, բայց ո՛չ թէ աւելցնել։ Գ. Պէպել համակարծիք գտնուեցաւ Էյնէմ զօրավարին՝ ռազմափորձերու օգտակարութեան վրայ, եւ խորհուրդ տուաւ զանոնք բազմապատկելու։ Ընկերվարական բանախօսը ըսաւ թէ Ռուսիոյէ վախնալիք բան չկայ ալ, եւ թէ Ֆրանսա մինակ չպիտի ելլէ Գերմանիոյ դէմ։ Պատերազմական նախարարը շնորհակալութիւն յայտնեց Գ. Պէպելի, որ իր բանախօսութեան մէջ ջատագոված էր ռազմափորձերը։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԱԿԸ

Պատերազմական Ատեանին յայտարարութիւնները Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ.—Լորտ Քիչնէրի ծրագիրը.—Հնդկաստանի բանակին յաւելման պէտքը։

Լոնտոն, 2 մարտ.—Երեսփ. Ժողովի երէկի նիստին մէջ պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք ըսաւ թէ Լորտ Քիչնէրի առաջարկները ի մասին Հնդկաստանի բանակին վերակազմութեան՝ սկզբունքով ընդունուած են։ Բայց մանրամասնութիւնները չեն ճշդուած տակաւին։ Չէ կարելի հիմակուընէ առնմանել ըլլալիք ծախքերը։ Մասնաւոր վարկեր պիտի խնդրուին՝ 1905-1906ի ելմտացոյցին մէջ դրուելու համար։ Հնդկաստանի բանակին խնդիրը տանջմէ է որուն՝ իրաւամբ մտադրութ կ'ընեն անգլիական կառավարութիւնը եւ հանրային կարծիքը, որոնք չեն կրնար մոռնալ թէ պարագան թէ Ռուսիա ի վիճակի է քիչ ատենի մէջ 350,000 հոգի համախմբել աֆղան սահմանագլուխին վրայ։ Այդ ուժին դէմ ի՞նչ կրնայ հանել Անգլիա։ Հնդկական բանակը կը բաղկանայ 77,000 սպիտակամորթերէ, 157,000 բնիկներէ եւ 15,000 անգլիական զօրքերէ։ Համագումար 249,000 հոգի։ Հակառակ 25,000 բնիկներու եւ 30,000 կամաւորներու, ուժերու անհաւասարութիւնը զգալի կը մնայ, Ռուսիա իր տրամադրութեան տակ ունենալով անսպառելի պաշարներ։ Լորտ Քիչնէրի կազմակերպութեան ծրագիրը կը կայանայ իր տրամադրութեան տակ դրուած ուժերը 160,000 հոգիի բարձրացնելուն մէջ՝ փոխանակ 70,000ի։ Այս բարեփոխումը 250,000,000 ֆրանքի ծախք պիտի պատճառէ։ Կառավարութիւնը համակարծիք է Լորտ Քիչնէրի հետ, բայց այս վերջինը Հնդկաստանի մէջ դժուարութեան կը հանդիպի զօրավար Էլլիսի կողմէ, որ կառավարական խորհուրդին իբր զինուորական անդամ ելմտական քննիչ կ'ընէ Լորտ Քիչնէրի վրայ։ Այս պառակտումը դժուարութեան կը մատնէ գործը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ուրֆայի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Հալէպի նախկին տէֆթէրտար Էմին էֆ.։

—Տրապիզոնի նահանգին Խուբէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլքիէի նախկին չէյթանաւոր Հիւսէյին Հիւսնի էֆ.։

—Բոլուի ատեանին անդամ անուանուեցաւ Շամի Գաւառային Թաղապետական դատաւոր Նէճիպ Իպրահիմ էֆ.։

—Երրորդ կարգէ Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պ. Ալֆրէտ Ձէրրաթիի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը ակնարկուած Թիմսալը Շահի պատուանշանին զոր պարսից կառավարութիւնը տուած է Մեծ-Եպարքոս Ֆէրիտ փաշայի։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՄԻ առթիւ սովորութիւն ըլլալով նոր դրամներ պատրաստել, Փողերանոցը տասը հազար ոսկիի ոսկի դրամ եւ ինըսունըհինգ հազար ղրուշի արծաթ դրամներ պատրաստեց եւ յանձնեց ձեռնասուն պաշտօնատանը որ Կայս. Պալատ մատոյց։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիոյ, Իտալիոյ եւ Ռուսիոյ դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Անգլիոյ դեսպանը տեսակցեցաւ նաեւ ներքին գործոց նախարարին հետ։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.—Ծովային պաշտօնատանը մէջ, տաճի օրը, գումարուած յանձնաժողով մը որոշեց Գարաքէօյի կամուրջը առաջուան պէս շարժուն չընել։ Պատրաստուած տեղեկագիրը ներկայացուեցաւ ծովային նախարարութեան։ Այդ յանձնաժողովը կը կազմէին նաւային շինութեանց վերատեսուչ Հիւսնի փաշա, առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մասնագէտ խորհրդական Սուլէյման էֆ., ծովային նախարարութեան առաջին ճարտարապետ Եանքօ էֆ. եւ ճարտարապետ Արիֆ եւ Տիմիթ բէյ էֆէնտիները։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՏՈՒՐՔԵՐԸ.—Ելմտական 1320 տարուան մարտէն սկսելով Կ. Պոլսոյ տուրքերը գանձելու յատուկ հաւաքիչներուն թիւը պիտի աւելցուի եւ անոնց հարիւրին վեց վարձք մը պիտի տրուի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Հալէպի նահանգէն հինգ հազար ղրուշ տալ Քէրքուքի գաւառին հաշուակալ վախճանեալ Սէրվէթ էֆ.ի այրիին եւ երեք որբերուն։ Սէրվէթ էֆ. որ Թուլճայի նախորդ հաշուակալն էր, իր նոր պաշտօնատեղին՝ Քէրքուք գացած պահուն Իսկէնտէրունի մէջ մեռաւ՝ թշուառ վիճակի մէջ թողելով իր կինը եւ զաւակները։

ՊԱՂՏԱՏԻ կուսակալութեան գրուեցաւ՝ յանձնաժողով մը կազմել, որպէս զի քաղաքին մէջ գետերու յորդումէն առաջ եկած ողողումները արգիլուին եւ Հինտիէի Թումբը նորոգուի. նաեւ ողողումներէ գոյացած ջուրերը պահուին, ամառը երբ երաշտութիւն ըլլայ, երկրագործութեան պէտքերուն գործածուելու համար։

ՊԷԼԿՐԱՏԻ օսմ. դեսպան Ֆէթհի փաշա մարտ 1ին (Ն. Տ.) Սերպիոյ թագաւորին ներկայացեր է։

—Ֆէթհի փաշա, այս իրիկուն, ճաշ մը պիտի տայ, որուն հրաւիրուած են Սերպիոյ բոլոր նախարարները եւ դիւանագիտական մարմինը։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ.—Կայս. Պալատան ատեանին թարգմանիչ եւ պետական Խորհուրդին թղթակից անդամ Ալեքսանդր փաշա Գարաթէօտորիի որդին՝ Սթեֆան պէյի նշանախօսութիւնը կատարուեցաւ, եղանակ Պ. Էլէօպուլի աղջկան՝ Օ. Բալլինիայի հետ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնսթան որ Բարիզ կը գտնուի արձակուրդով, յառաջիկայ շաբաթ Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ մէջ Թրամուէյ մը հաստատելու համար տրուած մենաշնորհին ամբողջութեան համաձայն, օս. անանուն Ընկերութիւն մը կազմուեցաւ։ Առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը վաւերացուց այդ Ընկերութեան ներքին կանոնագիրը, որուն մէկ օրինակը մենաշնորհին տիրոջը յանձնեց եւ բաւ ... օրինակն ալ Բ. Դրան մատոյց՝ դիւանատան մէջ պահուելու համար։

ԹԷՔԷ ՊԱՇԻԻ ԹԱՏՐՈՆԸ.—Քաղաքային Բէյօղլուի փաշայի նախաձեռնութեամբ պիտի վերաշինուի Թէքէ Պաշիի ամառնային թատրոնը։ Հիմակուան շէնքը վար առնելով, նոր մը պիտի կառուցուի ամփիթատրոնի ձեւով եւ հազար հինգ հարիւր հոգի պարունակելու չափ։ Շրջապատուած պիտի ըլլայ պարկէ փողոցներով, որոնք ամառը պիտի բացուին եւ ձմեռն ալ պիտի փակուին։ Շինութիւնը որ ճարտարապետ Պ. Քանթանաքիի յանձնուած է, երկու ամսէն պիտի աւարտի։ Ծախքը երկու հազար ոսկի կը հաշուուի։

ՊԻԹԼԻՍԻ նահանգին հուզգացի գաւառին նախագահ Մէհմէտ Սամի էֆ. հանգստեան կոչուեցաւ 963 ղշ. ամսաթոշակով։

ՎԱՆԷՆ կը գրեն թէ յունուարի վերջերը օդերը բաւական մեղմացեր եւ ձիւները սկսեր են հալիլ, սակայն շրջակայքը տակաւին ձիւն կայ։ Թղթատարը ավարականէն շաբաթ մը ետքը ժամաներ է։

ԴԱՆՈՒԲ գետը թէեւ քանի մը ամիսէ մը ի վեր սառած էր, սակայն վերջերս սառայցները սկսած են հալիլ։

ԲԵՐԱՅԻ յունական աղջկանց վարժարանին համար նոր եւ հոյակապ շէնք մը պիտի կառուցուի՝ Թէլէկրաֆ եւ Եէնի փողոցներուն մէջտեղը։ Ընդհանուր ծախքը 6,55(0) օսմ. ոսկի հաշուուած է։ Շինութեան նախաձեռնութիւնը ստանձնած է Զարիֆի ընտանիքը։ Պ. Լ. Զարիֆի հինգ հազար ոսկիի փոխատուութիւն մը պիտի ընէ՝ հարիւրին չորս տոկոսով եւ երկու գլխավճարով։ Նաեւ կոչուած՝ երէ 2000 ոսկի պիտի տանուի եւ մնացած մասին համար ալ փոխառութիւն մը պիտի ըլլայ։ Շինութիւնը պիտի աւարտի յառաջիկայ օգոս. 15|28ին։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Փետրուար 14էն 20 Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 393, որոնց 1ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարբուխէ, 2ը՝ կեղծմաշկէ, 1ը՝ ծաղկախտէ, 14ը՝ թիֆոյէ, 51ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Ջէնտէրմէ պաշտօնարանը, եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ օտար երկիրներ գտնուող օսմ. հպատակները երբ մարդահամարի տեսչութեանց մէջ իրենց անունին կամ տարիքին նկատմամբ սրբագրութիւն մը ընել տալու պէտք ունենան, իրենց գտնուած տեղին օսմ. դեսպանատան հիւպատոսին դիմելով պէտք եղած վկաները պիտի ներկայացնեն եւ այդ պիտի կատարուի օսմանիէ թեզքերէներին մէջ ըլլալիք սրբագրութիւնը։ Օսմ. դեսպանատան կամ հիւպատոսարան չգտնուած տեղերը, առեւտրական ներկայացուցիչները պիտի կատարեն այդ գործողութիւնը։

ԱՒՍՏՐԻԱՅԻ հարիւր տասնըվեց զբօսաշրջիկներ Կ. Պոլիս ժամանեցին։

ԷՏԻՐՆԷԻ Թահթաքալէ թաղին մէջ կիրակի իրիկուն հրդեհ ծագելով եօթը տուներ այրեր են, որոնց մէկ քանին խաչ տաղաւարներ էին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մէջ, Քէմէր Ալթը, երէկ իրիկուան, ժամ 10ին հրդեհ ծագեցաւ փայտաշէն խանութ տունէ մը եւ անդուռները այրելէ ետքը կարելի եղաւ մարել։ Հագիգար կ'ըսէ թէ ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է, վասն զի այդ տունը երկու հարիւր ոսկիի ապահովագրուած է եւ ուրիշ անգամներ ալ հրդեհի սկզբնաւորութիւններ տեղի ունեցած են։

ԳԱՏԸՔԻՒՂԻ մէջ, անցեալ օր, վարձակալ մարդ մը տուն մը ներկայանալով ուզեց տան տէրը տեսնել, սակայն սպասուհին պատասխանեց թէ բացակայ է, բայց շուտով պիտի դառնայ, որով մարդը ներս մտաւ եւ սրահը նստաւ. հիւրը ըսելով որ սպասելու ժամանակ չունի, նամակ թուղթ բերելու ղրկեց սպասուհին. այս վերջինը երբ հեռացաւ, անծանօթ մարդը չորս կողմը խուզարկելով տան տիկնոջ արդուզարդի տուփը բացաւ եւ 17 ոսկիի արժէքով օղեր գտնելով գրպանեց. երբ սպասուհին դարձաւ, մարդը ըսաւ թէ նամակի պէտք չունի եւ թէ գործերուն մէջ պիտի բացատրէ ու մեկնեցաւ։ Տան տիկինը, որ պատահածը պիտի երթար, իրիկուան տուփը բանալով օղերը տանել ուզած պահուն իմացաւ կատարուած գողութիւնը։ Ոստիկանութեան իմաց տրուելով քննութեան ձեռնարկուեցաւ։

ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.—Շաբաթ օրը Օլիվիօ ընտանիքին բնակարանին մէջ, Բերա Բանաֆա եկեղեցիին մօտը, ցաւալի արկած մը պատահեցաւ։ Պ. Օլիվիօյի տղան, 17 տարեկան, տանը պատուհանէն ակվալվէրովը նշան կ'առնէր թռչուններուն։ Քոյրը Մարի, 16 տարեկան, արգիլեց եղբայրը եւ թեւը քաշած պահուն հրացանը կրակ առնելով գնդակը մխուեցաւ Մարիի փորը։ Իսկոյն ֆրանսական հիւանդանոց տարուեցաւ։ Վիճակը ծանր է. դեռ կարելի չէ եղած գնդակը հանել, որով Մարիի կեանքը վտանգի մէջ է։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ!!!.—Ֆէրա. Թիւրմէրի դաշնակի վաճառատունը, որուն գերազանցութիւնը ամէնուն կողմէ ճանչցուած է Կ. Պոլսոյ մէջ, փոխադրուած է Բերա, Մեծ Փողոցին վրայ, Ազնաւուր անել փողոցը, թիւ 18, Կալաթա-Սէրայի դիմաց։ 1—15

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ իրիկուն Պատրիարքարանը գիշերեց եւ այս առտու նախագահեց Մայր Եկեղեցիի արարողութիւններուն Ղեւոնդեանց Քահանայից տօնին առթիւ։ Ն. Սրբազնութիւնը արարողութիւններէն յետոյ, ըստ սովորութեան, քահանայից ատեանը օրհնելով շնորհաւորեց անոնց տօնախմբութիւնը։

—Սղերդի Ղարզան գաւառակին Տ. Մկրտիչ Նորքեան քահանան ասկէ առաջ կրօն. Ժողովոյ որոշմամբ կարգալոյծ հռչակուած եւ մասնաւորութեան հրաման տրուած էր։ Այս անգամ յիշեալ քահանան զղջալով, ներում խնդրած է Սղերդի առաջնորդարանէն։

—Պաղտատի Պատր. փոխանորդը օրհնութեան կոնդակ մը խնդրած է Ս. Պատրիարք Հօրմէն, տեղւոյն եկեղեցական Բարթող էֆ. Մինասեանի համար, որ երկար տարիներէ ի վեր տեղւոյն եկեղեցիին, դպրոցին եւ առաջնորդարանին գործերուն վրայ բարւոք հսկողութիւն մը ի գործ դրած է։

—Սղերդի Տ. Կարապետ քհնյ.ն այրիացած ըլլալով կրկին ամուսնանալու դիմում ըրած եւ կրօն. Ժողովը որոշած էր այդ պարագային կարգալոյծ ընել զինքը։ Այժմ յիշեալ քահանան չուզելով լուծուիլ իր կարգէն, դիմած է առաջնորդ Տ. Փառէն Վ.ի, յայտնելով որ կը զղջայ իր այդ մտադրութեան վրայ եւ հետեւաբար կը փափաքի քահանայ մնալ։ Տ. Փառէն Վ. այս դիմումը ներկայացուցած է Պատրիարքարան։

—Տւմա. Խարբերդոյ վերջին նիստին մէջ տեղեկութիւն տրուեր է կարգ մը բարեկեցիկ ազգայիններու Պատրիարքարանի տրոց վրայ վերջին անգամ եղած յաւելման մասին եւ հարկ դատուեր է նաեւ լսել Ս. Պատրիարք Հօր տեղեկութիւնն ալ։

—Սելանիկի Հայոց եկեղեցիին զարդերու եւ անօթներու զանազան նուիրատուութիւններ տրուած ըլլալով բարեպաշտ անձերէ, յոյս կայ որ մինչեւ Օծման ժամանակ տեղւոյն Հոգաբարձութիւնը պակասները լրացնէ։

—Մայր եկեղեցիի դպրաց դասու Տէր Նորքէն Խարբերդոյ պաշտօնավարութեան պայմանաժամը լրացած ըլլալով, Ս. Պատրիարքը որոշած է նոր ընտրութիւն կատարելու։

—Խասգիւղի քահանայ Տ. Արսէն վրդ. որ ժամանակէ մը ի վեր հեռացած էր պաշտօնէն եւ վերջերս հրաժարական ղրկած էր, Ս. Պատրիարք Հօր յորդորներուն վրայ վերստանձնելով իր պաշտօնը, Տնտեսնեանց տօնին պատարագեր եւ քարոզեր է Խասգիւղի եկեղեցիին մէջ եւ քանի մը օր մնալով, նախորդ Հոգաբարձութեան կնճռոտ հաշիւները կարգադրեր է։ Իսկ Տ. Արսէն քահանան հակառակ Ս. Պատրիարք Հօր կրկին յորդորանաց եւ գիւղացիներու պնդումներուն իր հրաժարականը ետ չառներ եւ չուզեր իբր ծխատէր քահանայ շարունակել իր պաշտօնը։ Այս պատճառաւ ժողովուրդը կը պատրաստէ նոր քահանայացու մը ընտրութիւնը կատարելու, միւս ծխերուն քահանային իբր օգնական։

—Պ. Հայկ Կիւլէնեան կը խնդրէ մեզ ծանուցանել թէ իր նուագահանդէսը, որ այս իրիկուն պիտի տրուէր Գատըգիւղի Ժմեռնային Թատրոնին մէջ, յետաձգուած է։

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Թատերական-երաժշտական ցերեկոյթներու շարք մը համակրանքի նոր արտայայտութիւններ արժանացուց Մխիթարեան վարժարանի շուրջը. Փետր. 13, 18 եւ 20ին յաջորդաբար՝ կրթասէրներու ընտիր խումբ մը հաւաքուեցան Մօտայի Մխիթարեան հանդիսասրահը եւ առիթ ունեցան աշակերտներուն յաջողակ փորձերը ծափահարելու։

Հանդէսին գլխաւոր նիւթերն էին։ 1. Տամ մը (հինգ արար). 2. Ֆրանսերէն նուագաթատր = Վօտվիլ՝ միարար 3. Առանց լուցկիի (մենախօսութիւն) 4. Փերեզակները՝ (կատակերգ. Օֆէնպախի) 5. Մինչեւ հինգ ճարիւր (միարար զաւեշտ) 6. Մեծխօսիկ դերձակը (թուրքերէն խիստ ծիծաղաշարժ զաւեշտ Ս. էֆ. Կիւրտիկեանի) եւայլն։

Իսկ երաժշտական հատուածներէն Համիդիյէ մարշը։ Պարոյիկ ըս Սեվիլյէն, Այտայէն ընտիր կտորներ, որոնք Օրկեստրին մէջ պարտաճօրէն դասակարգուած էին ինչպէս եւ Երեք պառաւները, Պարգարօլ, եւայլն։

Թատերական դերակատարները լաւ կազմակերպուած էին եւ մանաւանդ բեմադրութիւնը խնամքով եղած էր։

Երկար պիտի ըլլար պատմել առաջին նիւթը, բայց ներելի ըլլար ըսել թէ քիչ մը բարձր էր ոչ-արուեստագէտ դերակատարներու համար, ինչպէս դիտել տրուած էր Արեւելքի մէջ։ [illegible]

Առանց լուցկիի զաւեշտը, զոր կատարեց Պ. Յակոբ Պետրոսեան, [illegible]

Բայց ամէնէն Մեծխօսիկ դերձակը, Մինչեւ հինգ ճարիւր զաւեշտը, եւ Երեք Պառաւները [illegible]

Պ. Սահակեան որ [illegible] Մինչեւ հինգ ճարիւր զաւեշտին [illegible] Սեւիլյի սափրիչին [illegible]

Իսկ [illegible] վէպէ (Երեք պառաւներ) [illegible] Պ. Պ. Փափազեան, Արփիարեան եւ Ներսէս Այլովէրեան։ [illegible]

Այդ [illegible] Պ. Պ. Մ. Նալպանտեան եւ Հ. Սալբեան [illegible] Բեթլէհէմի պատարագ [illegible] Reminiscenze della Norma.

[illegible]

Պ. Գրիգոր Պետրոսեան եւ Պ. Վահրամ Փափազեան (Փարթոլօ) [illegible] Պ. Յակոբ Մաշտոցեան (Բազիլիօ) [illegible]

ԱՐՄՈՒՆԻ

Ս. ՓՐԿԶԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Վ... էֆէնտի Ե. Գնաճեան եւ Օր. Աննա Ե. Նոր... [illegible] 216. Տէր եւ Տիկին Աւետիս Տէր Միքայէլեան 108, Տէր եւ Տիկին Միհրան Մելլէմեան 108 [illegible] Տիկին Լիւսի Իւզէկեան 108։

—[illegible] էֆ. Ե. Գնաճեան եւ Օր. Աննա Ե. Նոր... [illegible] 25 օսմ. ոսկի [illegible]

(Հոգաբարձութիւն)

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852
Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ Եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
386 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 386
[illegible]

[illegible] 42

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէսօր) [illegible]

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 մարտ.— [illegible]

[illegible]

ԼՈՆՏՈՆ.— [illegible]

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— [illegible]

ԼՈՆՏՈՆ.— [illegible]

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր նորութիւններ [illegible] Պէյրութի Հեռագիրներուն մէջ)։

ՀՌՈՄ.— Կը ծանուցուի թէ Պ. Պ. Ֆորթիս եւ [illegible]

ԼՈՆՏՈՆ.— Պէլֆասթի մէջ կառավարական [illegible] 1426ի դէմ 1460 ձայնով ընտրուեցաւ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— Օսմ. Կայսերական Պանքան [illegible] կը ծանուցանէ թէ մինչ թիւ 18 կտրոնը, որուն վճարման պայմանաժամը 1899 մարտ 1|13ն էր, եթէ մինչեւ յառաջիկայ փետր. 28|մարտ 13 ներկայացուած չըլլայ [illegible] պիտի նկատուի։

Կ. Պոլիս 14 փետր. 1905 11—12

Ազդ.— Կը ծանուցուի Օսմ. «Քոնսոլիտէ 4%» պարտաթուղթի [illegible] 30 թիւ կտրոնը, որուն պայմանաժամն է 1905 մարտ 1|14ն [illegible] 1|14ի վճարուելու [illegible] Օսմ. [illegible] Կ. Պոլսոյ, Բարիզի եւ Լոնտոնի [illegible] 6—12

Կ. Պոլիս 25 փետր. 1905

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 21 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	98 26
Ամէնէն բարձր գին	»	98 34
Ամէնէն վար գին	»	98 26
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	131 87
Ամէնէն բարձր գին	»	132 50
Ամէնէն վար գին	»	131 75

ԲԱՑՈՒՄ 22 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց	Բ.Կ.	98 24
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	132 50
Շիրքէթի Խայրիէ		30 —
Օսմանիէ		— —
Ռէժի		16 —
Օսմ. Պանքա		— —
Ցունական Պանքա		433 —
Տէրքօս		251 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4 05
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6 30
» ժուիսանս		2 10
» պարտաթուղթ		488 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ		515 —
Թրանվայ		97 —
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն Ա		301 —
» » « Բ		269 —
Լավրիոմ		47 —
Անատոլըի երկթ. բաժնեթուղթ		13 —
» » պարտաթղթ.		528 —

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	110 15
Բարիզ » »	Ֆր.	22 $83^3|_4$
» » » չէք	»	— —
Պէրլին անատոլու չէք	մարք	18 58
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21 78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	97 23
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Բոլ Էմբերիալ	»	90 —
Քրիմեց	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 08
Մէթալիք	«	— —
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ.Ո.	8 58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ		91 18
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	89 50
	գոց.	89 50
Օսմանեան Պանքա		14 12
Ռուսական 1888–1889		89 25
Հելլենական 5 $^0|_0$		49 75
» Մոնոբօլ		51 25
Պուլկարական 1892		97 50
Էժիբսիէն Ինիֆիէ		106 50
Ճափոնական $^0|_0$		86 37
Թրանսվալ		3 87
Չէրթըր		1 81
Փոխանակագիր		25 $32^1|_2$

ԲԱՐԻԶ. 6 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 $^0|_0$		100 47
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղչ.	91 15
	գոց.	91 02
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	604 —
Օսմանիէ	»	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	136 —
Օսմ. մաքսատուն	»	474 —
Օսմ. Ռէժի	»	366 —
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 $^0|_0$	»	518 —
Քրէտի Լիոնէ գուբօնը կտ.	»	1158 —
Իտալական Ռանթ	»	104 75
Սպանիական արտաքին	»	92 15
Աւստրիական	»	102 90
Թրանսվալ	»	99 —
Ռուսական 4 $^0|_0$ 1901	»	89 40
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 205
Դրամագլուխ	»	— —

ՎԻԷՆՆԱ. 6 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240 —
Ռումէլի երկաթուղի	»	141 —
Օսմ. Ռէժի	»	332 —

ՊԷՐԼԻՆ. 6 Մարտ

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	89 10
Ռումէլի երկաթուղի	»	135 25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104 50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 365

ՊՐԻՒՍԷԼ. 6 Մարտ

Օսմ. միացեալ պարտք		90 10
Ռումէլի երկաթուղի		132 50

ՓԼՈՒԶՈՒՄ!
ՇԷՄԻԶԸՐԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ
399, Բերա Մեծ Փողոց 399
ԲՈՒՆԱԴԱՏՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
Սկսեալ 1905 փետր. 14)27
Շաբաթ օրէն
ՓԼՈՒԶՈՒՄԻ ՊԱՏՃԱՌԱՒ
ԱՆԼՈՒՐ ԳԻՆԵՐ
65 5—15

4 $^0|_0$ ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ա. Սէրի

Այս փոխառութեան պարտաթուղթերու թերթերուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը յառաջիկայ մարտ 1ին աւարտող վեցամսեայ տոկոսները պիտի վճարուին այդ թուականէն սկսեալ Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին արկղերու գիւանին կողմէ։ 20 անգլ. ոսկի անուանական արժէք ունեցող իւրաքանչիւր պարտաթուղթի՝ 44 ղրուշ ոսկեդրամ, ներկայացուելով ամեն մէկ պարտաթուղթերը, որոնց վրայ դրոշմ պիտի զարնուի։

Կրկնակ օրինակներով ներկայացուելիք «պորտըրօ»ներուն «ֆորմիւլ»ները պարտաթուղթի թերթերուն տրամադրութեան տակ պիտի դրուին ամսոյս 25էն սկսեալ։ 8—25

5|18 փետր. 1905

ԱՄԷՆՈՒՆ ՍՈՒՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Ջղացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, ինֆլիւէնցա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնեն, առքէօռ ԳԸՐՕՆԷՅԻ հակաջղացաւական դեղահատներու միջոցաւ։ Գին, տուփ, դրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթեբռանոց, Տոֆքօն Գուռնեէ եւ ընկ. 75ը Պօէթի փողոց, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Ճ. Մէզիքի որդիք եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 30—30

Ճաբոնական Թէյ

Թէյը, որ այսօր գրեթէ բոլոր ժողովրդոց գլխաւոր ըմպելին դարձած է, ո՛րքան բազմաթիւ տեսակներ ունի որ, որոնցմէ գործածողներուն համար բաւական դժուար է լաւ ընտրութիւն մը ընել։ Այդ տեսակներէն ոմանք նշանաւոր են իբր առողջական եւ քաղցրահամ, ոմանք ալ թէեւ նոյնքան առողջական համ ու հոտ չունին, գերազանց են սակայն իբր կազդուրիչ եւ զօրացուցիչ. վերջապէս իւրաքանչիւր թէյ իր ուրոյն յատկութիւններն ունին որոնք զինքը կը զանազանեն ուրիշ տեսակներէ։

Սակայն կայ թէյ մը, որ այդ յատկութեանց ամէնէն կարեւորները կը միացնէ իր վրայ, այսինքն՝ գոյն, համ, հոտ եւ մանաւանդ կազդուրիչ եւ զօրացուցիչ անզուգական ազդեցութիւն մը, եւ այդ թէյն է Ճաբոնի թէյը, որ այդ յատկութեանց շնորհիւ կը յարմարի ամէն տարիքի ու կազմութեան, ամէն կլիմայի եւ եղանակի եւ ամէն ճաշակի։

Եավրուեան եւ Իսագուլեան թէյի մեծ վաճառատունը, իր բազմաթիւ յաճախորդաց ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, այս անգամ մեծաքանակ ներածած է ճաբոնական զուտ թէյ մասնաւոր եւ ճաշակաւոր տուփերով ու կը հրաւիրէ օգտուիլ այս առիթէն բոլոր անոնք, որ կը փափաքին ունենալ թէյ մը։

Համով, հոտով, առողջապահիկ եւ կազդուրիչ։

Սոյն վաճառատան մէջ կան նաեւ հնդկական, չինական, Սէյլան եւ Ճավայի ամենալաւ տեսակ թէյեր։ 58 39—40

Ուշադրութիւն մարգայի

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախումբ երթեւեկ. 1905 Մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՈՆԻԱ–ԷՐԷՅԼԻ–ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		622
		Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մկն.	11 —
Գոչին խան		11 31
Չումրա		12 15
Արըգ Էօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիտրովա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմն.	իրիկ.	4 50
ԴԱՐՁ		621
		Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
	ժմն.	5 23
Էրէյլի	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտրովա		9 13
Գարաման	ժմն.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արըգ Էօրէն		10 54
Չումրա		11 30
Գոչին խան		12 6
Գոնիա ժմն.	իրիկ.	12 35

ԹՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի եւ [illegible] միջեւ բանեցող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8900	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	3000
[illegible]	8700	[illegible]	900
[illegible]	3730	[illegible]	800
[illegible]	7700	[illegible]	8
[illegible]	3500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԷՅԸՆԹԻՆ
Ղալաթիա, [illegible]
13 46—50 [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական հրամանով տրուած սիկառի Թուղթի վաճառման տնօրէն Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկառի Թուղթեր ամէն մէկ տարի վրայ նշանակուած Թրքական վիճակահանութեան (Արեւելեան Երկաթուղւոյ) թիւեր. այս թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երկու ամիսը անգամ մը տեղի պիտի ունենայ, եւ պիտի շահին հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ պիտի շահի	Ա	թիւ շահողը	1	անձ դահեկան	10000	
1	»	Բ	»	1	»	1000	
2	»	Գ	»	2	»	500	ական
6	»	Դ	»	6	»	300	»
12	»	Ե	»	12	»	100	»
28	»	Զ	»	28	»	50	»
850	»	Է	»	850	»	10	»

900 թիւեր պիտի շահին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան։

Ուշադրութիւն. Սիկառի Թուղթի տէրեր ունին թիւ մը եւ թուական որ վիճակահանութեան կրնալ մասնակցելու համար։

Մեր սիկառի Թուղթը Վիեննա կայսերական դպրոցը անալիզ եղած եւ հաստատուած է ամենազնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը։

Ուրեմն գնեցէք մեր Թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տարը 100 երես միեւնոյն ժամանակ պիտի շահիք ոսկի դահեկան 10,000։

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ շահողը սիկառի Թուղթի տարի շահող թիւով ներկայանայ Սալոնիք՝ Սալոնիքի պանքան. Կ. Պոլիս, Սալոնիքի պանքան. Իզմիր. Աթանասուլա եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ 9—104

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

7 1905 Թուն. 1էն ցնոր տնօրինութիւն։ 6—10

Վոսփորէն կամուրջ

2 Պէշիկ. Իսկիւտար.
2 10 Գուզգ. սկիւտար.
1 30 Ա. հիսար. գնտ. պէպ. արնավ. գրչ. չէնկք. պէյլպ. օրթ.
2 40 Գուզկ. սկիւտար.
1 30 Եէնիմ. մէզպ. այքտ. Թարպ. Եէնիք. սթն. միրկ. պէշ.
2 20 Միրկ. ք. հիս. Պէպէք. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշիկթաշ.
2 Պէյք. Բշպ. Չպք. Գանլճ. Ա. Հիսար. Գնտ. Վնք. Չէնկ. Պէյլ. գուզկ. պէշիք.
3 20 Գուզգ. սկիւտ.
2 15 Եէնմ. մէզք. այքտ. Թրպ. Եէնիք. միրկ. պէշիք.
3 Սթէն. միրկ. ք. հիսար. պէպ. արն. գրչ. Օրթ. պէշկթ.
3 45 Գուզկ. սկիւտ.
3 պէյք. բաշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. գանտ. պէշկ.
2 25 Ր. ա. գավագ. Եէնմ. մէզք. այքտ. Թարպ. պէյք. ա. հիսար վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկթ.
4 Օրթ. գուզկ. սկիւտ.
4 36 Սկիւտար.
3 15 Եէնմ. մէզպ. այքտ. Թրպ. Եէնք. միրկ. պէշիկ.
3 56 Սթէն. միրկ. ք. ա. հիսար. գանտ. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկթ.
4 30 Չնկլ. պէյլ. Գուզգ. պէշկ.
5 15 Գուզգ. սկիւտ.
4 30 Պէյք. բշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. գանտ. պէյլ. պէշկթ.
5 40 Ա. հիսար. վանք. չէնկք. պէյլպ. գուզկք. պէշիկթաշ.
5 20 Օրթ. պէշիկթաշ սկիւտար.
4 23 Ր. ա. գավագ. Եէնմկ. մէզ. այքտ. Թարպ. Եէնք. սթէն. միրկ. ք. հիսար. պէպ. պէշիկ.
5 30 Պէպ. արնվտ. օրթք. պէշիկթաշ։
6 55 Պէշիկ. գապաթաշ։
5 25 Թրպ. պէյքզ. բաշպա. չուպլ. գանլ. ա. հիսար. գնտ. պէպ.
5 45 Եէն մ. մէսրպ. այքտ. Թրպ. Եէնք. միրկ. ք. հիս. պէպ. արնվ. գուրչ. օրթ. պշկթ.
7 40 Գուզկ. պէշիկթաշ.
7 50 Արնվտ. վանիք. չէնկլք. պէյլպ. օրթք. գուզ. պէշիկթաշ։
8 Եէնիմ. մէսպք. պէյքտ. Թարպ. Եէնիք. սթէն. միրկ. ք. հիսար. պէպ. արնավտք. գուրչ. օրթ. պէշիկթաշ։
8 4 Ր. ա. գավագ. մէսրպ. պէյք. Թրպ. պյզ. բաշպա. չուպլ. գանլ. ա. հիսար. գանտ. վանիք. չէնկ. պէյլպ. գուզ. պէշիկթաշ։
8 55 Պէյզ. բաշպ. Եէնիք. չուպլ. սթէն. գանլ. միրկ.
9 30 Եէնիմ. մէզ. պէյք. Թարպ. Եէնիք Մրկ. ք. հիսար. պէպ. արնվտ. օրթ. պէշիկ.
10 10 Պէյզ. Եէնիք.
10 30 Պէյզ. բաշպա. չուպլ. գանլ. ա. հիսար. գանտ. չէնկք. պէյլ. գուզկ. պէշիկ.
11 20 Օրթ. գուրչ. սկիւտ.
11 30 Վանիք. պէշիկթ.
10 15 Պէյզ. բաշպ. Եէնիք. չուպլ. սթէն. գանլ. միրկ. ք. ա. հիսար. գանտ. պէպ. արնվտ. չէնկ. պէյլ. օրթ. գուզկ. պէշիկ.
11 Եէնիմ. մէս. պէյք. Թարպ. Եէնիք. միրկ. ք. հիսար. պէպ. արնվտ. օրթ. պէշիկ.

Կամուրջէն Վոսփոր

2 30 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. սթն. Եէնք. Թրպ. պէյօյք. մէս. Եէնմ. ք. ա. գավագ։
2 45 Գապթ. պէշկթ. Իսկ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. վնք. պէպ. գանտ. ա. ք. հիս. միրկ. գնլ. սթն. Եէնք. բշպ. պէյքզ. Թրպ.
2 50 Գուզկ.
3 — Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա. հիս. գանլ. չպուք. բշպ. պէյքօզ
3 20 Պշկ. Գզկ.
3 35 Պէշկթ. չէնկք.
3 50 Պէշկթ. սկիւտ. օրթ.
4 5 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնավ. պէպ. ք. հիսար միրկ. սթն. Եէնք. Թրպ. պէյօյք. մէս. Եէնմ.
4 20 Գապթ. պշկ. գուզկ. պէյլ. չնկլ. ա. հիս.
5 Սկիւտ. Օրթ.
4 50 Գզկ.
5 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար գանլ. չպուկ. բաշպա. պէյք. Թարպ. պէյօյք. մէզ. Եէնմ.
6 Գապթ. Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. սթէն. Եէնիք. Թրպ. պէյօյք. մէս. Եէնմ. ք. ա. գավագ
7 15 Պէպ. գանտ. ք. ա. հիսար. միրկ. գանլ. սթէն. չպուկ. Եէնիք. բաշպ. Պէյք.
6 45 Պշկ. Իսկ. գուզկ. օրթ. Պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. վանիք.
7 30 Սկիւտարէն գուզկ.
7 30 Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. Եէնք. Թրպ. պէյօյք. մէսպ. Եէնմ.
9 Պշկթ. Թրպ.
8 15 Գապթ. պէշկթ. սկիւտ.
8 45 Պշկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար. գանլ. չպուք. բշպ. պէյքօզ.
9 50 Միր. Եէնք. պէյքօզ.
9 10 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. սթն. Եէնք. Թրպ. պէյօյ. մէս. Եէնմ.
10 25 Պէշքթ. գանտ. ա. հիսար գանլ. չպուք. բշպ. պէյլ. մէսպ. ք. ա. գավագը
9 45 Պէշիք. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնավ. Պէպէք. գանտ.
10 30 Պշկ. պէպ. միրկ. սթն. Եէնք. Թրպ. պէյօյ. մէս. Եէն.
10 30 Սկիւտար
10 45 Գպթ. պշկ. Իսկ. օրթաքէօյ
10 50 Պէշկթ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք.
10 45 Պէշիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս.
11 25 Սկիւտ. Գուզկ.
11 30 Պշքթ. միրկ. սթէն. Եէնիք. Թրպ. պէյօյ. մէս. Եէնմ.
11 35 Պէշկթ. պէյլ. գանտ. ա. հիս. գանլ. չպուկ. բաշպա. պէյքօզ
11 40 Պէշկ. օրթ. Գրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. Եէնք.
11 50 Գուզ. պէյլ. չէնկ. վանք. պէպ.
12 10 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ք. հիսար. միր. Եէնք. սթէնա.
12 15 Պէշիկ. գզկ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա. հիս. գանլ. բաշպա. պէյք.
12 15 Եէնք. Թրպ. պէյօյք. մէս. Եէնմ.

Առտուընէ զատ Գապաթաշի ու Սիրքէճի միջեւ ամէն օր կէս ժամը անգամ մը երթեւեկութիւն կը կատարուի, ժամ 2.45էն մինչեւ 12.15։

Պէշիկթաշի եւ Սկիւտարի միջեւ, ամէն օր կէս ժամը անգամ մը երթեւեկութիւն մը կը կատարուի, ժամ 2էն 12 30։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Դարտանէլ, Գաւալա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մերսին, Միտիլլի, Մանաստըր, Նիկոսիա, Ուշագ, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւտար։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրահիններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, ատկարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ եւ կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 ու հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1\frac{1}{2}$ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ աւելէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինեասիոնով եւ ազատ տէբօզիթօյով ապրանքներ առնելով կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս տոմսերու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բուլկարիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բոնամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Բումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրոմեսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3\frac{1}{2}$% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Բոնդերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Բոնդերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն առ համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՉԷՑԹՈՒՏՍ ԲԱԹԷՆԹ
ԻՆՎԻՆՍԻՊԼ ՍԷՅՖ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝
Ուղղուած Չէյթուտս Բաթէնթ էնս Լիֆ Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատուած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են ապահովութեան այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալալէմճի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւպի եւ Մանաստըրի մէջ։

ԵՈՍԹ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՋ
ԲԱՐՁՐ. ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եօսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յատկացուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 ՄԵՔԵՆԱՅԻ յանձնարարութիւն կուտայ Եօսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱՒ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Եօսք գրելու լաւագոյն մեքենան է.

Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց։ 32 34—48

COMP RUSS

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Փետր. ն. տ.

Դշ. 22] 7 Իզմիր, Պիրէօս, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սաիտ ու Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւերուն հետ։

Դշ. 22] 7 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասուն, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 23] 8 Սեւաստոպոլ ժամը 10ին։

Եշ. 24] 9 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Խէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Եշ. 24] 9 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 25]10 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 26]11 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։ 45—50

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible] 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան դատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու [illegible] դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,664,467	ֆր.
Ապահովագրութեան գումար	147,585,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000	»
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	56,585,800	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 17—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՔԸ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 8ին Միէկրէյի. Մարսիլիայէն։
» 14ին Պիքինի. Սեւ ծովէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 8ին Միէկրէյի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։
» 14ին Պիքինի, ուղղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200	ֆր.
»	» Մարսիլիայ	»	160	»
Բ.	» Բարիզի	»	150	»
»	» Մարսիլիայ	»	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 35—50 Թ. ՈՒՇԱՐ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Գոզօ	3114	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէփփօ	3607	Գոնկօ	1906	Կրանատօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիլօ	775	Մարղէմօ	3709	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2277	Ֆլաւօ	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տոմինօ	987	[illegible]	372	Միլօ	1057	[illegible]	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մոնթէվիտէօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրակօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	841	Տիտօ	544	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորօ	3327
Պըֆֆալօ	448	Էլպրօ	2464	Իտահօ	5040	Օհիօ	4180	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1871	Էլտորատօ	1520	Ժունօ	1080	Օթէլլօ	4036	[illegible]	487
Գալիփսօ	1387	Էրաթօ	1841	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	[illegible]	2207	Փալէրմօ	637	Վասօ	1914
Դագօ	1024	Ֆինլանտօ	1828	Ֆոմնօ	1760	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիբրալթ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	[illegible]	229	Վոլթուրն.	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	[illegible]	1663	Զէնօ	1350
Քլիօ	1697	Գալիլէօ	3069	Լիվոռնօ	1043	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	120
Գոլորատօ	4235	Գիտանօ	1143	Լոռէնցօ	319	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։
Ալէքօ շոգենաւը, նաւապետ Հիք։
Ոլէքօ շոգենաւը, նաւապետ Րէյ։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։
Օսբրիա շոգենաւը, նաւապետ Հէյզ, մարտի 27ին։
Թայյօ շոգենաւը, նաւապետ Թորն, ապրիլ 15ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24. Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա 10 49—50

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻՑ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13800	Քաթալոնիա	4341
Լուքանիա	12950	[illegible]	3229
Քամփանիա	12950	Բոսնիա	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2926
Ումբրիա	8123	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2552
Սէրվիա	7392	[illegible]	2181
[illegible]	7269	[illegible]	16 1

Դիմել առ
ՃՈԼԻ Ա ՍԻԿԸՐ
24—50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բուլա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմն.	1 25
11 7	» Կէօքճէ Քըզըք »	12 45
12 5	» Սայտընէր Բունար »	12 3
12 59	» Ալայունթ »	11 7
1 11	» Չէքիրլէր »	10 23
2 41	» Տէօյէր »	9 35
3 10	» Իհսանիյէ »	8 50
3 34	» Համամ »	8 23
3 44	» Կազլըկէօլ համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Պէյլիք Չօղանլըր »	6 50
6 6	» Չայ »	6 3
6 51	» Իսհագլու »	5 10
7 15	» Սուլթանիէ »	4 45
7 46	» Աք Շէհիր »	4 23
8 18	» Ազարի քէօյ »	3 43
9 —	» Ջավլաշլը քէօյ »	3 5
9 38	» Իլկին »	2 33
10 25	» Արկըթ-Խանը »	1 39
11 20	» [illegible] »	12 57
11 52	» Մէյտան »	12 17
12 52	» Բունար-Գայյը »	11 12
3 30	ժմն. Գոնիա մկն.	10 30
Իրկն.		առաւ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմն.	10 —
12 44	» Աք Պունար »	9 18
1 24	» Ալփու Քէօյ »	8 46
2 4	» Պէյլիք Ախուր »	7 58
3 9	» Սարիքէօյ »	7 1
3 58	» Պիչէր »	6 4
4 35	» Սազըլար »	5 27
5 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5 —
6 3	» Փոլաթլը »	4 16
7 21	» Մալը Քէօյ »	2 49
8 15	» Սինճան Քէօյ »	1 47
9 —	ժմն. Էնկիւրիւ մկն.	1 —
Իրկն.		առաւ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՒԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
1 5	11 15	մկն. Ալայունթ ժմն.	1 30	10 35
1 25	11 35	ժմն. Քիւթահիա մկն.	12 1[illegible]	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 425 Խառն Առաւ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. Խառն Իրիկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 426 խառն Իրիկն	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. Առաւ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
5 36		մկն. Ատա-Պազար ժմն.	7 25	
5 54		ժմն. Համիտիէ մկն.	7 7	